

Lesník 6

ČASOPIS ZAMESTNANCOV Š. p. LESY SR BANSKÁ BYSTRICA, jún 2005

Téma mesiaca: Poľovníctvo

2 Obsah**3** Editorial

Téma mesiaca: POĽOVNÍCTVO

4 Poľovníctvo Lesov SR, š. p. B. Bystrica

Vďaka zachovaniu ucelených poľovných revírov, ako aj vďaka odbornosti a disciplíne lesníckeho personálu a pri dodržiavaní osvedčených zásad a postupov v chove zveri sa v revíroch Lesov SR zachovala uspokojivá

sociálna štruktúra a dobrá kvalita populácií raticovej zveri, čo pozitívne ovplyvňuje aj okolité poľovné revíry a reprezentuje úroveň poľovníctva na Slovensku.

6 Ctíme tradície, tušíme perspektívy

Rozhovor s Ing. Matúšom Hankom, poľovným referentom OZ Sobrance

9 Bulharsko a Rumunsko - kto by to bol povedal...**10** I. Špiláková: „Bezprostredný kontakt je najlepší“obi

„Ukázalo sa, že v procese zmien je bezprostredný kontakt najlepší. Ak chceme so zamestnancami efektívne komunikovať a eliminovať rôzne šumy a skresľujúce informácie, musíme klásť dôraz na pravidelné stretnutia tohto druhu, na ktorých

dostávajú informácie z prvej ruky nielen lesníci z regiónov, ale platí to aj opačne. Za tých niekoľko hodín nebolo síce možné uspokojivo odpovedať na každú otázku a podrobne vysvetliť každú tému, ale každým zaujímavým a konštruktívnym návrhom a pripomienkou, ktorá na stretnutiach odznela, sa budeme ďalej zaoberať. A v podobných stretnutiach budeme určite pokračovať.“

11 Víťazmi Ján Beňa, Miroslav Engler a Jozef Herud**12** Zmeny k lepšiemu

Užitočná konfrontácia skúseností

14 Podarí sa nám zachrániť medveďa v Topolčiankach ?

Medzinárodná poľovnícka výstava v Lysej nad Labem

15 Ľudia so zeleným srdcom**16** Ľudia a lesy: Kastelán

„Poľovníctvo má tri roviny, ktoré nemôžete od seba oddeliť. Sú to - ochrana prírody, odbornosť a kultúra. Zladiť ich do funkčného celku je hlavná úloha nás, poľovných funkcionárov.

Streľba a trofeje, cez ktoré nás verejnosť najčastejšie vníma, to je len časť odbornej roviny. Ale ja chcem zdôrazniť práve ochranu prírody, za ktorú cítime, my poľovníci, nesmiernu zodpovednosť. Určite väčšiu, ako mnohí politici! Ak by nebolo organizovaného poľovníctva, tak by bolo s našou prírodou už dávno zle, pretože práve tam sa záujemca o poľovníctvo učí, ako sa v prírode a k prírode pokorne správať.“

18 Lesné hospodárstvo v Poľsku

Rakúske skúsenosti sú inšpiráciou

19 Z českých a moravských lesov Historie a súčasnosť obory bílé jelení zvěře ve Žlebech**20** Nová koncepcia vzdelávania zamestnancov - významný nástroj strategického riadenia Lesov SR, š. p.**21** Úspešný prvý deň otvorených dverí Lesov SR, š. p.

Dobré sa samo (?) chváli

22 Ideme ešte raz!

Lesný zážitkový deň

23 Mladí priatelia lesa

Ľesý deťom

24 Víťazstvo vysoko na body

Lesný zákon a Kartágo

25 Ďalší krok k vytváraniu transparentného trhu

Pozvanie za okrúhly stôl

Prečo mám rada les

26 Monitoring

Malý ekonomický slovníček

27 Kalendár lesníka**28** Krížovka**29** Poľovnícky receptár

Filatelistické okienko

30 Pre deti**31** Spoločenská kronika:

Do vašej knižnice

Inzercia

Životné jubileá

32 Na Poľane vlci vyjú ...

Sú výročia, ktoré je potrebné si pripomínať. Nie však kvôli prípitkom a oslavám, ale preto, že výročia sú zárodkom tradície, základom ďalších úspechov. Štyridsiate výročie CHPO Poľana je príslubom ďalšieho úspešného veľkoplošného manažovania chovu raticovej zveri.

Editorial

Kedysi som napísal, že moje poľovné zbrane už roky mlčia. Viacerí ste si túto vetičku vtedy všimli. Fajn. Nikdy som ju však neponúkal ako alternatívu. Prepracoval som sa k takejto filozofii po rokoch krásnych poľovníckych zážitkov a je to naozaj len môj súkromný postoj. Rád však vždy po pravde dodám, že poľovníctvo je ušľachtilá činnosť, ktorá milovníka lesa obohacuje o ďalšie rozmer poznania. Poľovník, hodný tohto mena, nosí v hlave nádherné príbehy o svete lesnej zveri. Rozumie jej a má ju rád. A právo lovu, ktoré je historickou ozvenou v genetickej výbave každého z nás, vykonáva tak, aby sa to nepriečilo zásadám etiky, chovu a bezpečnosti.

Mám v úcte najmä poľovnícke tradície, v ktorých sa zrkadlí kultúrny rozmer tejto pradávnej činnosti. Po spoločnej poľovačke mi v myslí dlho doznievajú tóny lesníc a pred očami blíkocú čarovné ohníky výradu. Krásne veci sú vždy také jednoduché...! A tak chcem poďakovať tebe, kolega lesník, ktorý ctíš a zachovávaš tieto tradície! Ktorý sa v zime brodiš snehom s krmivom na pleci, ktorý spotený v hone prečesávaš húštiny a tešíš sa z každej, aj z tej najskromnejšej trofeje, lebo ti pripomína jedinečnosť zážitku. No a čo povedať tým druhým? Tým, ktorým sa poľovné tradície premenili na snobskú „kultúru“ prestíže zbraní, hromadenia trofejí, bojov o lukratívne revíry a biznisu s divinou? Nič! Ti lesu a zveri nemôžu porozumieť. Pretože cesta k spoznaniu úžasných tajomstiev Hubertovho kráľovstva nikdy nebude viesť cez bohatstvo poľovníckeho výstroja, ale jedine cez bohatstvo ducha.

Moje zbrane už naozaj roky mlčia. Rád však vždy zájdem so synmi do Kudlovskej doliny. Tak ako v časoch, keď boli ešte deťmi. Máme tam totiž jeden soľník. A neradi ho nechávame prázdny.

Ján Mičovský

Lesník, časopis zamestnancov štátneho podniku
LESY Slovenskej republiky Banská Bystrica

Redakčná rada: Ing. Jozef Híkl, Ing. Ján Mičovský, CSc., Ing. Ján Kovalčík, Ing. Jana Gerová, Bc. Ružena Vaňousová, Bc. František Suchanovský, Ing. Berta Ondrišová, Ing. Jozef Marko, RNDr. Ivan Rusko

Predsedníčka redakčnej rady: Ing. Ivana Špiláková

Výkonný redaktor: Mgr. Peter Gogola, www.lesy.sk; e-mail: gogola@lesy.sk

Rada stálych prispievateľov: Jiří Junek, Ing. Radoslav Lorko, Ing. Igor Vizslai, Ing. Boris Pekarovič, Dáša Pavlovičová, Ing. Jaroslav Kobza, Ing. Jozef Sokol, Jozef Šabo, Ing. Ľuboš Tuřák, Ing. Marcel Fiala, Ing. Ladislav Dochán, Roman Podolinský, Ing. Ján Bulla, Ing. Ľuboš Uhrín, Ing. Marek Tabernaus, Ing. Peter Patay, Ing. Štefan Beňa, Ing. Ján Vavrek, Dušan Dávid, Ing. Jozef Staško, Rudolf Halák

Náklad: 1200 výtlačkov

Foto 1. strana obálky: Jozef Šabo

Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica,
Tel.: 048/434 42 78, Fax: 048/434 41 91

Grafická úprava a tlač: Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva vo Zvolene, Sokolská 19, 960 50 Zvolen

Poľovníctvo Lesov SR, š.p. B. Bystrica

Peter KURIC, Marcel LEHOČKÝ, Jozef NIKODEM

Poľovníctvo patrí medzi hlavné činnosti Lesov SR, š.p., B. Bystrica. Profesionálne vykonávané poľovníctvo je dôležitou súčasťou prevádzkových aktivít podniku. Využíva chovateľsky usmerňované reprodukčné schopnosti kmeňových stavov zveri k získaniu maximálnej produkcie, najmä zveriny a kvalitných trofejí. Aktivity v poľovníctve vychádzajú zo záujmu udržiavania rovnováhy medzi rastlinnou a živočíšnou zložkou, čo priamo súvisí s obhospodarovaním lesa. Poľovníctvo je u Lesov SR samostatným výrobnou-ekonomickým okruhom a vykonáva ho 26 odštepných závodov.

Prioritou poľovníctva Lesov SR je:

- viesť v rovnováhe poľovnícke obhospodarovaním zveri a prírodného prostredia
- pracovať s geneticky najkvalitnejšími pôvodnými druhmi zveri a vykonávať ich šírenie do ostatných revírov Slovenska
- poskytovať konkurencieschopný poľovnícky turizmus vo svete
- dosahovať rentabilitu činnosti poľovníctva

POĽOVNÁ PLOCHA A REVÍRY

V roku 2004 Lesy SR, š.p., Banská Bystrica spravoval 905 500 ha poľovných pozemkov, čo je 20 % z výmery poľovnej plochy Slovenska. Právo poľovníctva Lesy SR vykonávali v 138 režijných revíroch s celkovou výmerou 530 tis ha, čo predstavuje 7,7 % podiel z celkového počtu poľovných revírov a 12,0 % podiel z výmery poľovnej plochy v SR. V režijných poľovných revíroch je 387 tis. ha – 43% poľovných pozemkov v správe Lesov SR. Priemerná výmera poľovného revíru je 3 840 ha. Prítom 3 revíry majú výmeru vyše 20 tis. ha, 5 revírov má výmeru 10 až 20 tis. ha a 21 revírov má výmeru 5 – 10 tis. ha. Režijné revíry Lesov SR predstavujú jadrá viacerých poľovných oblastí na Slovensku a pozitívne ovplyvňujú chov zveri v okolitých poľovných revíroch. Z celkového počtu 138 režijných revírov je 10 zvernic a 10 bažantníc.

Výkon práva poľovníctva je prenajatý iným subjektom a organizáciám na výmere 518 tis. ha - 57 % poľovných pozemkov v správe Lesov SR. Poľovné pozemky v správe Lesov SR sú prenajaté v 850 poľovných revíroch, z čoho je 91 poľovných revírov s majoritou Lesov SR. V roku 2004 sa dosiahlo nájomné za prenájom poľovných pozemkov v správe Lesov SR 4 859 tis. Sk (5 % z celkových výnosov poľovníctva Lesov SR), čo v prie-

mere predstavuje 9 Sk za hektár.

Štruktúra užívania poľovných pozemkov v správe Lesov SR:

Tabuľka 1

Poľovné pozemky Lesov SR	Výmera (v tis. ha)	% podiel
V režijných revíroch	387	43 %
Prenajaté	518	57 %
Spolu:	905	

Štruktúra užívateľov poľovných revírov na Slovensku:

Tabuľka 2

Druh užívania revíru	Počet revírov	% podiel	Výmera v ha (tis.)	% podiel
Prenajaté revíry SPZ	1 426	80	3 260	74
Ostatné prenajaté revíry	131	8	280	6
Režijné revíry Lesov SR	137	8	550	12
Revíry ostat. štát. organizácii	23	1	180	4
Režijné revíry neštát. subjektov	57	3	170	4
SR spolu:	1 774		4 440	

POPLATKOVÝ LOV ZVERI

Medzi hlavné priority obhospodarovania režijných poľovných revírov patrí aj realizácia poplatkového lovu zveri a dosahovanie rentability výkonu činnosti poľovníctva. Lesy SR sú najväčším predajcom poplatkových poľovačiek na Slovensku a ponúkajú lov 6 hlavných druhov zveri (srnčia, jelenia, danielia, muflónia, diviacia a bažantia) a 8 vedľajších druhov (medveď, vlk, jazvec, bažant kráľovský, jariabok, kačica, sluka a zajac). Podľa požiadaviek hostí zabezpečujú Lesy SR pri poľovačkách kompletné služby a ubytovanie vo vlastných zariadeniach od luxusných poľovníckych zámkov cez horské hotely až po poľovnícke chaty hlboko v horách.

Od roku 2000 stúpol počet poplatkových hostí v režijných revíroch Lesov SR o 1 128 - o 100 %. Kým v roku 2000 bola prevaha zahraničných poľovníkov (70 %), do roku 2004 sa počet zahraničných a domácich poľovníkov vyrovnal z dôvodu nárastu záujmu (počtu) domácich solventných poľovníkov o poplatkový lov.

V roku 2004 sa v režijných reví-

roch Lesov SR zúčastnilo individuálnych poplatkových poľovačiek 1 270 poplatkových hostí, z ktorých bolo 875 hostí

úspešných (70 %). Hostia strávili v poľovných revíroch spolu 3 200 dní (v priemere 2,5 dňa na hostia) a ulovili spolu 1 033 kusov raticovej zveri. Ďalej

sa na 200 spoločných poplatkových poľovačkách zúčastnilo spolu 2150 hostí (v priemere 11 hostí na jednej poľovačke).

Tržby za poplatkový lov majú cca 65 % podiel na celkových výnosoch poľovníctva Lesov SR. Režijné revíry Lesov SR sa pri 12 % podiele na poľovnej ploche SR podieľajú až cca 60 % na celkových tržbách za poplatkový lov v SR. K najvýznamnejším tržbosným druhom zveri patrí bažantia zver, jelenia zver a diviacia zver.

Na celkových tržbách za poplatkový lov raticovej zveri sa najväčšou mierou, až 73 % podieľa odstrel dospelej trofejovej zveri vo vyšších vekových triedach (50 % podiel z lovu samčej zveri), 9 % potencionálnych tržieb je za lov mladej trofejovej zveri v nižších vekových triedach a lov netrofejovej zveri (samice a mláďatá) sa podieľa 18% na maximálnom potenciáli tržieb za poplatkový lov.

Podiel užívateľov poľovných revírov na poľovnej ploche SR a na tržbách za poplatkový lov (podľa údajov poľovníckej štatistiky r. 2004):

Tabuľka 3

Kategória revírov	Podiel na poľov. ploche	Podiel na poplatkovom love
Režijné revíry Lesov SR	12%	60%
Revíry ostatných štátnych organizácií	4%	11%
Režijné revíry neštátnych subjektov	4%	6%
Prenajaté revíry SPZ	72%	17%
Ostatné prenajaté revíry mimo SPZ	8%	6%

Podiel trofejovej zveri
na celkových potencionalných
tržbách za poplatkový lov:

Tabuľka 4

	Podiel na tržbách
50 % trofejová zver vo vyšších v. t.	73%
50 % trofejová zver v nižších v. t.	9%
100 % netrofejovej zveri	18%

POČETNÉ STAVY A LOV ZVERI

K najvýznamnejším druhom raticovej zveri Lesov SR patrí **jelenia zver**. Takmer 2/3 poľovnej plochy Lesov SR sa nachádza v jeleních oblastiach. Pri 12 % podiele poľovnej plochy režijných revírov

sa Lesy SR podieľajú 19 % na JKS jelenej zveri a 16 % na celkovom úlovku jelenej zveri v SR.

Početné stavy a úlovok vybraných
druhov zveri v revíroch Lesov SR

(podľa podkladov poľovníckej štatistiky SR):

Tabuľka 5

Druh zveri	JKS			Lov spolu			% podiel poľov. plochy
	SR	Lesy SR	% podiel	SR	Lesy SR	% podiel	
Jelenia	38 264	7 442	19%	13 118	2 092	16%	12%
Srnčia	84 547	6 423	8%	20 269	861	4%	12%
Diviacia	27 415	4 021	15%	23 727	2 921	12%	12%
Danielia	7 475	2 750	37%	2 011	590	29%	12%
Muflónia	8 562	2 628	31%	2 542	731	29%	12%
Bažant	180 105	11 917	7%	99 610	26 037	26%	12%
Medveď			26%	34	9	26%	12%

V prevládajúcich horských revíroch je početnosť **srnčej zveri** nižšia, a to z dôvodu tvrdších prírodných podmienok a početného výskytu veľkých šeliev. Tá sa početnejšie vyskytuje v niektorých nížinných a podhorských revíroch v obvode OZ Palárikovo, Levi-

ce, Krupiny a Rimavskej Soboty, kde sa každoročne získavajú aj medailové srnčie trofeje. Revíry Lesov SR sa podieľajú len 8 % na JKS a 4 % na úlovku srnčej zveri v SR.

Chov a lov **diviacej zveri** Lesy SR zabezpečujú predovšetkým vo voľných revíroch. Viaceré režijné poľovné revíry v podhorských oblastiach Slovenska (napr. v obvode OZ Topoľčianky, Trenčín, Levice, Krupina, Kriváň, Rimavská Sobota) sa vyznačujú veľmi dobrou početnosťou diviacej zveri. Lesy SR majú aj 3 špeciálne diviacie zvernice. Na celkových JKS diviacej zveri sa Lesy SR podieľajú 15 % a 12 % na jej úlovku v SR.

V chove **danielej a muflonej zveri** na Slovensku patria Lesy SR k priekopníkom. V období po druhej svetovej vojne bola trofejová kvalita pôvodných danielích a mufloních populácií na Slovensku veľmi zlá a napr. do roku 1971 sa na Slovensku získalo len 19 zlatých mufloních a len 2 zlaté danielie trofeje. V 70. a 80. rokoch sa začalo predovšetkým v režijných revíroch Lesov SR so systematickým chovom kvalitnej muflonej a danielej zveri. Daniela zver bola dovezená z Maďarska zo svetoznámeho revíru Gyulay a z nej boli založené viaceré nové chovy vo zverniciach (napr. Svodín, Teplý Vrch) ale aj vo voľných revíroch Lesov SR (napr. Petrovec, Peséta-Teháň, Pata - Čifáre, Karikáš). Muflonia zver bola dovážaná z kvalitných chovov v Českej republike a touto zverou sa zazverili viaceré nové lokality, prípadne sa pristúpilo k totálnej výmene nekvalitných pôvodných populácií. Z režijných revírov s chovom kvalitnej muflonej zveri je treba spomenúť napr. Vojnice - Palárikovo, Teplý vrch, Drastvicu, Devičany a Bohunice, Topoľčianky, Betliar a pod. Investície a úsilie zamerané na zlepšenie kvality danielej a muflonej zveri prinieslo čoskoro pozitívne výsledky, keď z re-

vírov Lesov SR v obvode OZ Palárikovo pochádza v súčasnosti najsilnejšia danielia trofej (215,80, Svodín, 1982), ako aj najsilnejšia muflonia trofej (239,65, Vojnice, 2002) na Slovensku. V súčasnosti sa v režijných revíroch Lesov SR nachádza 37 % z celoslovenskej populácie da-

nielej zveri a 31 % muflonej zveri. Ročný úlovok dosahuje 29 % podiel z úlovku tejto zveri v SR.

Okrem raticovej zveri je významnou súčasťou výkonu poľovníctva Lesov SR aj **bažantiarstvo**. V súčasnosti Lesy SR obhospodarujú 10 bažantníc v obvode OZ Palárikovo, Levice, Krupina, Kriváň a Sobrance. V týchto bažantniciach sa ročne odloví 26 % z celkového úlovku bažanta v SR.

Zo vzácných druhov zveri spomenieme ešte **medveďa**. V režijných revíroch Lesov SR žije v súčasnosti cca 25 - 30 % populácie medveďa na Slovensku. V roku 2004 bol Lesom SR povolený lov 20 medveďov - 30 % z celoslovenskej kvóty 67 medveďov. Aj napriek tomu, že na každého povoleného jedinca sa pripravili a udržiavali 1 až 2 vlniská s rastlinnou potravou na dohodnutých lokalitách a zároveň bol zabezpečený dostatočný počet poľovníkov, z povoleného počtu sa ulovilo len 9 medveďov - 26 % z celoslovenského úlovku. Za hlavnú príčinu nedostatočného odlovu medveďov považujú Lesy SR nevhodný čas lovu medveďa v jesennom období v spojitosti s vnađením len rastlinnou potravou (príčina na všetkých lokalitách a všetkých OZ).

Najvýznamnejšie trofeje z revírov Lesov SR (bodová hodnota CIC):

Jeleň: 240,65 (CHPO Poľana, 1961), 236,74 (CHPO Poľana, 1991), 235,36 (CHPO Poľana, 1998), 231,23 (Čergov, 2002), 230,20 (Slánske vrchy, 1967), 227,34 (Palota, 1998), 223,19 (Klenovec, 1997), 223,08 (Peséta - Teháň, 2003).

Daniel: 215,80 (Svodín, 1982), 212,09 (Petrovec, 1993), 211,95 (Svodín, 1988), 211,67 (Petrovec, 1995), 207,90 (Vojnice, 1994), 205,94 (Karikáš, 1989), 203,80 (Vojnice, 2001), 202,10 (Teplý vrch, 1997), **Muflón:** 239,65 (Vojnice, 2002), 237,05 (Teplý Vrch, 1993), 227,00 (Drastvica, 1992), 226,95 (Bohunice, 2001), 226,00 (Devičany, 2001)

Srniec: 165,30 (Šášovské podhradie, 1987), 148,45 (Palárikovo, 2000), 143,00 (Petrovec, 2003), 138,20 (Sitno, 1971), 137,42 (Svodín, 2000), 132,90 (Slánske vrchy, 2000)

Diviak: 136,60 (Medzilaborce, 1962), 135,00 (Slánske vrchy), 133,25 (Palota), 132,40 (Sobrance, 1998), 131,70 (CHPO Poľana, 1998), 129,00 (Rožňava, 1990), 128,40 (Bohunice, 1993), 127,20 (Topoľčianky, 2002)

Medveď: 62,61 (Remata, 1983), 61,94 (Gader, 1984), 61,67 (Poľana, 1967), 61,25 (Tužina - Klačno, 1978), 61,22 (Jasenie, 1986), 61,12 (Čierny Balog), 60,70 (Čierny Váh, 1966)

Ekonomické ukazovatele výkonu poľovníctva Lesov SR

Od roku 2000 je zaznamenaný rast ekonomických výsledkov výkonu poľovníctva Lesov SR. V roku 2004 Lesy SR pri výkone poľovníctva dosiať **tržby**

(pokračovanie na strane 8) ➤

Poľovníctvo je neoddeliteľnou súčasťou lesnej prvovýroby. Tvorí aj významný ekonomický prínos. Tiež si však vyžaduje prejsť zmenami, ktoré sú súčasťou transformačného procesu. Jedným z poľovníckych „rozhodujúcich“ odštepnych závodov je OZ Sobrance. Poľovníctvo má na starosti poľovník telom aj dušou Ing. Matúš Hanko. Požiadali sme ho o rozhovor pri príležitosti tohtoročného mesiaca poľovníctva.

Predstavte OZ Sobrance po poľovníckej stránke.

OZ Sobrance z hľadiska geografického je najvýchodnejšie sa rozprestierajúcim závodom v štruktúre LSR š.p., so susedmi OZ Košice, OZ Vranov, LPM Ulič a Ukrajinskou a Maďarskou republikou.

V rámci OZ obhospodarujeme 10 režijných PR z toho 3 PR s prevahou obhospodarovania malej a srnčej zveri, 2 PR s prevahou obhospodarovania daniela a z časti muflóna a 5 PR s prevahou obhospodarovania jelenej, diviacej a srnčej zveri.

V číselnom vyjadrení je to nasledovné: OZ obhospodaruje cca 26 tis. ha poľovnej plochy z toho 17 tis. ha na vlastných pozemkoch (LSR), pričom pre iné subjekty (väčšinou PZ) prenajímame 13 tis. ha poľovných pozemkov v správe LSR.

Medzi najhodnotnejšie trofeje zveri ktoré boli ulovené v PR OZ od vzniku (LSR rok 2000) patrí trofej jeleňa (205,32 b. CIC), daniela (180,18 b. CIC), srnca (123,80 b. CIC), diviaka (127,45 b. CIC) a minulý rok 2 ks vlka na spoločnej poľovačke (diviak v kombinácii s vlkom).

V PR OZ lovíme a poľovnícky obhospodarujeme bezmála všetky významné druhy poľovnej zveri. Ak začneme od nižších polôh a malej zveri, tak je to zver zajačia aj keď v obmedzenom množstve, bažantia (bažant obyčajný, kráľovský), kačica divá, zver muflonia, danielia, srnčia, jelenia, diviacia zver zo vzácnejších druhov vlk, jariabok pričom samotný lov týchto druhov zveri začína lovom sluky lesnej.

Priemerný plánovaný odlov za poľovnícku sezónu je nasledovný: jelenia zver 36 ks, danielia zver 28 ks, muflonia zver 6 ks, Srnčia zver 72 ks, diviacia zver 96 ks, bažantia zver 4500 ks, zajačia zver 15 ks, kačice 40 ks, sluky 15 ks, vlk 2 ks.

Chovom bažantej zveri sa zaoberá len málo našich OZ, môže byť tento chov rentabilný? Ako je to s chovom bažantej zveri v dnešných podmienkach?

Na to, aby bol chov bažantov, či už polodivoký alebo umelý rentabilný sa vy-

Rozhovor s Ing. Matúšom Hankom, poľovným referentom OZ Sobrance

Ctíme tradície, tušíme perspektívy

Jozef HIKL

Ing. Matúš Hanko

žaduje okrem iných splnenie základnej podmienky, t.j. dostatočný počet a kvalita poplatkových poľovníckych hostí, ktorí chcú si oddýchnuť zaplovať a za tieto služby aj v patričnej miere zaplatiť. Chov bažantov

(umelý alebo polodivoký) je podľa mňa asi najťažšou skupinou zveri, ktorá sa v LSR loví (čo sa týka chovu, starostlivosti a samotnej realizácie lovu). Pri tomto chove je veľké množstvo činnosti a potrieb, ktoré sa musia sklbiť a navzájom zosúladiť tak, aby konečný efekt, t.j. lov sa zrealizoval v čo najlepšej miere (spokojnosť klienta) a nanajväč aby to bolo pre samotný PR (bažantnicu) rentabilné. Všetky tieto potreby (podmienky) sa darí naplňovať len vtedy, ak tento lesník (bažantiar) má k bažantiarstvu vzťah, žije s tým a pri samotnom chove a následne love odovzdá „kus svojho srdca“ a kvalitnej ľudskej práce. Samozrejme s tým súvisí dôvera a podpora nadriadených pracovníkov spojená s jednoznačnou stratégiou chovu bažantov, t.j. či to robíme ako spostenie pri love iných druhov zveri, alebo ideme nekompromisne cestou kladného HV.

Priblížite nám teda túto problematiku? Koľko myslíte, že treba vyliahnúť malých bažantov aby sme na výrade mali jedného bažanta?

Keďže nakupujeme bažantie kurčatá od veku 6 – tich týždňov tak nejakú bližšie som sa tým nezaoberal. Ak to prerátam tak môže to byť reálne číslo. Z našej štatistiky, ktorá je vedená až od veku 6 týždňov to vyzerá nasledovne: od vzniku LSR š.p. sme nakúpili cca 32 000 bažantích kurčiat, prirodzene uhynulo cca 7000 kusov, do revírov sme vypustili cca 25 500 ks a odlovili a (predali živé) zhruba 14 000 kusov bažantov.

Takže na jedného uloveného bažanta je potrebné nakúpiť 2 kusy kurčiat vo veku 6 týždňov.

Stratovosť z dôvodu chorôb a samostatné choroby, ich výskyt a priebeh v podmienkach OZ vo výrazne veľkej mie-

re závisia od počasia (klímy) pri ich odchove. Ďalším faktorom, ktorý ovplyvňuje stratovosť v chovoch je dôsledná prevencia pred chorobami a včasné a účinné podávanie liečiv pri výskyte chorôb.

V rámci OZ za posledné roky chovu bažantov sme vykazovali stratu cca 19 % z nakúpených bažantov. Z finančného hľadiska je úhyn bažanta počas chovu strata v tržbách ak by prežil cca 440,- Sk. Pri hlbšom skúmaní, ak nás chov bažanta stojí približne 220,- Sk, tak na každom úhynе strácame cca 220,- Sk zisku z lovu 1 kusa.

Čo sa s tým dá robiť?

V prvom rade prísna a dôsledná prevencia proti chorobám, včasné podávanie liečiv, vhodné priestory na odchov bažantov, kvalitné krmivo a samozrejme nákup kvalitných bažantích kurčiat.

Bude rozvoj bažantiarstva v rámci OZ pokračovať? Ak áno, ako?

Bažantiarstvo na OZ Sobrance, v minulosti VSL Košice, má bohatú tradíciu. Jeho počiatky siahajú do 60-tych rokov. Prešlo radom zmien, úprav, reorganizácií a jednou z nich bol aj vznik LSR š.p., Banská Bystrica.

Históriu samotného bažantiarstva už reprezentuje len SB Pavlovce, ktorú plánujeme do budúcnosti zachovať a odchovávať bažanty hlavne pre spostenie lovu iných druhov zveri (dvojdňové poľovačky – 1. deň bažanty, 2. – deň diviaky). Ďalšou formou bude uskutočňovanie lovu bušírovaním pre 3-5-členné skupiny hlavne zo zahraničia, ktorí prichádzajú aj na lov iných druhov zveri (diviak, jelen).

Bažanta kráľovského chováme od roku 2004, čiže lovili sme ho jednu sezónu formou spoločných poľovačiek v kombinácii s bažantom obyčajným, ale aj bušírovaním. Tento druh zveri zaznamenal značný záujem pri spoločných poľovačkách našich klientov. Do budúcnosti plánujeme s chovom okolo 100 ks ročne.

Malá zver na OZ má budúcnosť, hlavne v intenzívnych chovoch bažantov. Samozrejme, že to bude v inej forme ako to bolo v nedávnej minulosti. Teraz to bude v menších umelých chovoch s následným zazverení a lovom vo forme bušírovania, hlavne pre málo početné skupiny. K lovu bažantov budeme presadzovať lov kačíc na rannom a večernom ťahu a ako spostenie je tu aj lov zajaca poľného.

Prírodné stavy malej zveri sú tu ako som už spomínal nízke, takže sa bu-

deme snažiť o ich vzostup hlavne zazverením našich PR a účinnou ochranou tejto zveri, hlavne tlmením líšok a inej škodlivej zveri. Pri spolupráci s SPZ každý rok ponúkame odpredaj bažantov na zazverenie v jednotlivých okresoch východného Slovenska.

Ako je to s chovom veľkej zveri ?

Jeleniu zver, ako našu najvýznamnejšiu veľkú zver, intenzívne obhospodarujeme v 4 PR, ktoré patria do chovateľských oblastí, ktoré v minulosti patrili medzi kvalitné oblasti v rámci SR (Slánske pohorie, 2. podoblasť Bogota, Vihorlat 1. podoblasť Vihorlat, 2. podoblasť Podhorod).

Súčasnnosť je už trochu iná. Po roku 1990, keď sa revíri s veľkou výmerou začali transformovať na vlastnícke vzťahy a začali vznikať menšie revíry rozdelením spoločného PR na 2-3 menšie, začal silnieť aj tlak na polovnú zver. Najhoršie následky to malo na jeleniu zver, keď každý PR (PZ) chcel loviť čo najviac kusov, pričom vznikol stav, keď v rámci regiónu sa plánovali vysoké odlovy hlavne starších jedincov.

Vzhľadom na to, že PR OZ boli a sú priamymi susedmi revírov PZ, situácia postihla aj tieto naše PR.

Čo sa týka PR OZ a vysokej zveri, ideme trendom obmedzenia lovu jelenov III. a IV. VT. s tým, že selektívnym spôsobom zasahujeme v maximálnej miere do I. a II. VT. Sledujeme tým hlavne to, aby jelene dožili do veku 11 až 13 rokov, kedy je predpoklad vzhľadom na genetický základ populácie dosiahnutie vysokej bodovej hodnoty.

Danieliu zver polovnícky obhospodarujeme v dvoch danielích lokalitách na východnom Slovensku a to (D 18 polovná lokalita Úbrež, D 19 polovná lokalita Zemplínske vrchy). V prvej spomínanej lokalite PR Karná sa snažíme o osvieženie krvi nákupom zveri z OZ Kriváň a OZ Palárikovo.

V druhom PR Zemplínske vrchy, kde je dobrá genetická základňa danielnej zveri, lokalitu neobhospodarujeme z dôvodu neustáleho znemožňovania polovníckeho obhospodarovania subjektom, ktorý zastupuje len 30 % výmery PR.

Muflonia zver sa vyskytuje v malom počte, takže významnejšie ju neplánujeme obhospodarovať.

Lovíte v rámci OZ aj veľké šelmy?

V rámci OZ sú PR (Morské Oko, Biely kameň, Hrachoviny a Kosmatec),

v ktorých je vysoký predpoklad lovu tejto dravej zveri.

Samotná populácia vlkov má veľký akčný rádius, čiže ak chceme hovoriť o ich stavoch a love je potrebné do toho zahrnúť aj dostatočne veľké územie.

Čo sa týka výskytu vlka na území OZ, tak v súčasnosti je to pravdepodobne 1 svorka vlkov o počte 5 – 8 kusov, ktorá v pravidelných cykloch prechádza svojím teritóriom.

Okrem toho nie je nič výnimočné stretnúť vlka samotára.

Lov tejto šelmy bol najvýznamnejší v roku 1996, kedy sa v rámci okresu Sobrance ulovilo 13 kusov vlkov. Z toho v PR OZ 5 kusov. Po tomto roku nastal útlm lovu pričom ročný lov bol len sporadicky 1-2 kusy.

OZ v roku 2004 začal túto šelmu loviť individuálne ako po iné roky ale aj špecifickým druhom spoločných poľovačiek „spoločná poľovačka na vlka v kombinácii s lovom diviacej zveri“, ktorá zaznamenala veľký ohlas hlavne v radoch zahraničných klientov. OZ realizoval dve poľovačky tohto druhu v roku 2004, kde na prvej (3.-4.12.) bol ulovený 1 vlk a 5 ks diviakov na druhej (26.12.) 1 vlk a 4 ks diviakov.

Ako je to s lovom diviacej zveri u vášho OZ?

OZ loví ročne približne 100 ks diviacej zveri v 8 PR revíroch. Väčšinu tejto zveri lovíme formou spoločných poľovačiek s denným výradom 3-7 kusov. Ako sami vidíte nepatríme medzi OZ, ktoré lovia vyššie množstvá, no disponujeme geneticky výbornou základňou diviacej zveri čoho dôkazom sú aj niektoré bodové hodnoty úlovkov z týchto lokalít odkiaľ pochádza aj trofej diviaka p. Mochťáka z roku 1989, v Nemecké (135,30 b. CIC). O dobrej genetickej základni svedčí aj predaj jedinca (lanštiaka) do LESOV ČR, LS Vodňany, Diviacia obora Sedlice, ktorý tam putoval na osvieženie krvi s predpokladom zvýšenia bodovej hodnoty lovených kancov.

V blízkej budúcnosti plánujeme dodať niekoľko kusov diviacej zveri aj na OZ Palárikovo zámenou za jedince danielnej zveri.

V rámci OZ sa snažíme zvýšiť početnosť diviacej zveri a udržať ich v našich revíroch (ktoré sú väčšinou lesného charakteru) a tak vytvoriť čo najoptimálnejšie podmienky pre lov formou individuálnych a spoločných poľovačiek.

SB Pavlovce - bažantnica

Aké sú zábery OZ pri ďalšom smerovaní?

Na obhospodarovanie 10 PR na takej katastrálnej výmere ako je OZ je potrebné vynaložiť aj značné množstvo finančných prostriedkov a ľudskej práce, hlavne v dnešnej dobe kedy do popredia vstupuje ekonomika, efektívnosť a rentabilita.

Zábery OZ v tomto smere sú vytipovať si najkvalitnejšie PR a v maximálnej miere sa venovať ich polovníckemu obhospodarovaniu (zlepšiť kvalitu poskytovaných služieb, zvyšovať početnosť a kvalitu zveri a pod.) a v ostatných revíroch predat' odstrel zveri iným subjektom.

Máme záujem na zachovaní samostatnej bažantnice Pavlovce a chovu bažanta obyčajného, v menšom počte aj bažanta kráľovského, o ktorých je záujem - aj keď nie v takej miere ako na OZ Levice a OZ Palárikovo. V blízkej budúcnosti plánujeme rekonštrukciu danielnej zvernice v kombinácii s diviakom, čo by malo prilákať a spestriť poskytovanie služieb poplatkovým hosťom.

Zámerom OZ je zvyšovanie kmeňových stavov a trofejovej kvality, s čím súvisí aj skvalitnenie poskytovania služieb poplatkovým polovným hosťom a v neposlednom rade skvalitniť samotné polovníctvo v rámci OZ, LSR a s hrdosťou ho prezentovať v zahraničí.

Ako sa Vám pozdáva spolupráca s GR ?

V tejto funkcii pôsobím necelé 2 roky a za tú dobu som mal možnosť konzultovať s kolegami z odboru polovníctva veľa vecí a veľa tém s polovníckou, ale aj inou tematikou.

V jednotlivých oblastiach som získal širší rozhľad (manažment zveri, obhosp. jednotlivých druhov zveri), v iných som sa niečomu priučil (legislatíva a uznávanie PR) a na niektoré veci som si utvoril a mám svoj vlastný názor, ktorý sa neobávam prezentovať a ktorý oni rešpektujú. Veľmi dobre sa mi s nimi komunikuje, hlavne pri zavádzaní nových vecí do praxe (odchyt živej zveri a pod.). Celkovo môžem hodnotiť spoluprácu s GR – Odborom polovníctva a rybárstva z môjho pohľadu na výbornú.

Dakujem za rozhovor. ●

PR Morské Oko

➤ (dokončenie zo strany 5)

a výnosy 88,6 mil. Sk, priame náklady 79,7 mil. Sk a hospodársky výsledok + 8,8 mil. Sk. Z činnosti poľovníctva bolo v r. 2004 odvedené na daniach štátu 13 mil. Sk a pri počte 100 zamestnancov na plný úväzok v činnosti poľovníctvo boli ročné odvody pre štát 7 mil. Sk.

- V porovnaní s rokom 2000 došlo v r. 2004 k 45 % nárastu výnosov, 62 % nárastu HV a 43 % nárastu nákladov. Pritom v roku 2004 Lesy SR z prevádzkových prostriedkov vložili ďalších cca 3 mil. Sk do rozvoja intenzívnych chovov – zvernic a bažantnic.

Pri obhospodarovaní režijných revírov Lesov SR v r. 2004 sa, v porovnaní s ostatnými užívateľmi, dosiahli najlepšie ekonomické ukazovatele v relatívnom vyjadrení, keď v priemere na 1 ha plochy dosiahli Lesy SR tržby 154 Sk a HV + 19 Sk. Ostatní užívatelia vykázali minúsový hospodársky výsledok.

Rozhodujúcou tržbosnou činnosťou so 60 % podielom na celkových výnosoch poľovníctva Lesov SR je poplatkový lov zveri v režijných revíroch.

Významnou výnosovou položkou s 20 % podielom je predaj zveriny z produkcie režijných revírov. Ročne Lesy SR vyprodukujú cca 220 ton diviny a v obvode OZ Topoľčianky majú vlastnú prevádzku na spracovanie diviny z ulovenej zveri.

Nájomné za prenájom poľných pozemkov v správe Lesov SR iným subjektom sa podieľa len 5 % na celkových výnosoch poľovníctva Lesov SR. Rovnako 5 % sa podieľajú aj poskytované služby pri poplatkovom love 2 % podiel výnosov je z predaja živej zveri. Ostatné výnosové položky predstavujú 8 % podiel z celkových výnosov poľovníctva Lesov SR.

Porovnanie ekonomických ukazovateľov poľných revírov podľa skupín užívateľov:

Tabuľka 6

Užívateľ revírov	Poľná plocha (ha)	Náklady Sk/ha	Výnosy Sk/ha	HV Sk/ha
Lesy SR v réžii	529 946	136	154	19
Ostatné štátne organizácie	169 246	112	88	-25
Nešťatní vlastníci v réžii	177 476	81	48	-33
Prenajaté revíry SPZ	3 187 899	27	28	1
Ostatné prenajaté revíry	388 336	47	37	-10
Slovensko spolu :	4 452 903	47	47	0

Zachovanie a ochrana genofondu zveri

Dôležitou funkciou výkonu poľovníctva v revíroch Lesov SR je aj zachovanie kvality genofondu pôvodných druhov zveri a zlepšovanie kvality populácií raticovej zveri v ostatných poľných revíroch a oblastiach na Slovensku. V tejto súvislosti je možné spomenúť napríklad Chránenú poľ-

nú oblasť Poľana, ktorú obhospodarujú Lesy SR na výmere 20 659 ha. Vďaka mimoriadnej kvalite jelenej zveri bola tu už v roku 1953 vyhlásená prírodná rezervácia. Tá sa neskôr zmenila na chránenú poľnú oblasť s osobitným režimom poľníckeho obhospodarovania tak, aby sa zachovala kvalita genofondu tunajšej populácie a aby boli vytvorené podmienky na odchyt kvalitnej jelenej zveri. Doposiaľ sa v CHPO odchytilo takmer 300 kusov jelenej zveri. Táto zver sa dodala na zaverovanie viacerých poľných revírov a poľných oblastí na Slovensku (napr. Topoľčianky, Biela Skala) a aj v Českej republike (napr. Lány, Hluboká, Poněšice). Po vypustení poľskej jelenej zveri tam došlo k postupnému zlepšeniu kvality jelenej zveri, čo je dokumentované aj získaním kvalitných trofejí. Rovnako kvalitný genofond jelenej a predovšetkým diviacej zveri je aj v poľných revíroch nachádzajúcich sa vo Východných Karpatoch, kde sa Lesy SR chcú v blízkej budúcnosti zamerať viac na odchyt živej zveri.

V spojitosti s činnosťou revíru CHPO Poľana je treba spomenúť ešte jeden prínos a to, že sa tu od roku 2000 začalo s overovaním a postupným zavádzaním veľkoplošného obhospodarovania zveri. Jelenia poľná oblasť Poľana, ktorej dôležitou súčasťou je aj chránená poľná oblasť, sa tak stala prvou riadne fungujúcou poľnou oblasťou na Slovensku. Keďže revíry Lesov SR predstavujú jadrá (centrálne lesnaté časti) viacerých poľných oblastí, Lesy SR aktívne podporujú činnosť poľných oblastí s cieľom zlepšenia úrovne poľníckeho obhospodarovania populácií zveri. Ani súčasná minimálna výmera poľných revírov 2 tis. ha v jeleních oblastiach nie je dostatočná pre riadny a cielavedomý chov jelenej zveri vo voľných poľných revíroch. Rozdrobenie poľných revírov po roku 1990 sa

vo viacerých regiónoch Slovenska prejavilo prepádom trofejovej kvality jelenej zveri a rozvrátením sociálnej štruktúry populácie. Preto zodpovedajúce výsledky pri voľnom chove jelenej zveri je možné dosiahnuť len vo väčších a ucelených poľných revíroch s obmedzenou migráciou zveri. To si Lesy SR uvedomovali pri tvorbe revírov aj v minulosti a preto z terajších 138 režijných revírov Lesov SR sú 3 revíry s výmerou vyše 20 tis. ha, 5 revírov s výmerou vyše 10 tis. ha a 21 revírov

s výmerou vyše 5 tisíc hektárov. V tejto súvislosti Lesy SR taktiež podporujú veľkoplošné obhospodarovanie zveri a činnosť poľných oblastí založených na spolupráci medzi viacerými užívateľmi poľných revírov.

V poľných revíroch Lesov SR sú zahrnuté biotopy viacerých vzácných a ohrozených druhov zveri, ako napr. tetrov hlucháň, tetrov holniak, kamzík, svišť, medveď, vlk, rys a divá mačka. Cieľom výkonu poľovníctva Lesov SR je aj aktívna spolupráca s organizáciami ochrany prírody pri ochrane, zachovaní a trvalo udržateľnom obhospodarovaní spomenutých vzácných a ohrozených druhov zveri.

Poľnícka história a kultúra

S niektorými poľnými revírmi Lesov SR sa spája aj história a kultúra poľovníctva a to i z celoeurópskeho hľadiska. Spomenúť je treba svetoznámu bažantnicu a kaštieľ v Palárikove, kde sa v roku 1928 zrodila myšlienka založenia medzinárodnej poľníckej organizácie CIC. Z hľadiska poľníckej histórie je významným objektom aj poľnícky záмок v Topoľčiankach a okolité poľné revíry. V roku 1883 tu gróf Karol Forgáč ako prvý vypustil do voľnej prírody mufióny dovezené zo Sicílie a Korziky. Ďalej sa v roku 1958 v Topoľčiankach vytvoril záchranný chov zubra v Európe a v súčasnosti tu Lesy SR chovajú 11 zubrov.

Z hľadiska histórie poľovníctva na Slovensku je významným revírom aj už spomínaná Chránená poľná oblasť Poľana, kde bol počas Slovenského národného povstania v roku 1944 ulovený neznámy partizánom jeleň s bodovou hodnotou 241,70 bodov CIC, trofej ktorého v tomto čase mala byť najsilnejšou na svete (v XX. storočí), ale kvôli „neznámemu strelcovi“ nebola zaradená do svetových tabuliek. No už v roku 1961 Juraj Höher ulovil v Poľane jeleňa s bodovou hodnotou 240,65 CIC a táto trofej sa na takmer 30 rokov stala najsilnejšou trofejou v Československu. Zachovaniu týchto pamiatok sa venuje mimoriadna pozornosť. Chránená poľná oblasť Poľana bola vyhlásená v roku 1965. Dňa 6. a 7. mája 2005 si Lesy SR slávnostne pripomenuli 40. výročie vyhlásenia CHPO Poľana odborným poľníckym seminárom, ktorí sa uskutočnil priamo na Poľane v obvode odštepného závodu Kriváň za účasti vyše 200 domácich a zahraničných účastníkov.

Lesy SR sú na Slovensku garantom kvalitného a profesionálneho poľovníctva pri maximálnom úsilí o zveladenie zverenej majetku a prírodného bohatstva štátu. Hodnota poľných revírov závisí aj od pochopenia významu tohto prírodného bohatstva.

Vďaka zachovaniu ucelených

Bulharsko a Rumunsko – kto by to bol povedal....

Jana GEROVÁ

B u j n á a malebná príroda, nesporná kvalita trofejí vysokej zveri – to sú typické atribúty krajiny, ktorá sa môže okrem iného pochváliť aj 4 svetovými rekordmi jeleních trofejí. Zainteresovaným určite v tejto chvíli napadne Bulharsko. Práve táto krajina je držiteľom viacerých svetových rekordov v oblasti trofejovej zveri. Začnime, pre našich poľovníckou zrejme nie veľmi atraktívnou, divou mačkou s bodovou hodnotou 82,99 b. CIC (koža).

Bulhari sú však svetovou jednotkou nielen už v spomínanej jelenej zveri. V žiadnej z európskych krajín nenájdete takú silnú populáciu diviacej zveri, ktorej kvalita je naozaj závideniahodná. Vysoký podiel listnatých lesov, veľkoplošné revíry a zimy s nie veľmi silnými mrazmi vytvárajú ideálne podmienky. Niet sa preto čo čudovať, že práve tu sa zrodil svetový rekord – diviak so 158,20 b. CIC a dĺžkou klov 27,10 cm, ktorý bol ulovený v Kormisose v roku 1986 (obr.č.1). S potešením možno konštatovať, že druhé miesto patrí

Slovensku. Práve u nás bola v roku 1992 v Nižnom Hrabovci (Východné Slovensko) ulovená druhá najsilnejšia trofej so 156,25 b. CIC. Na treťom sa stretávame s našim južným susedom – Maďarskom – 154,80 b. CIC (rok 2000).

Vráťme sa teraz úplne na začiatok – k jelenej zveri. Svetový rekord patrí jelenej trofeji so 273,60 b. CIC a váhou parožia 16,20 kg, ktorá bola ulovená v roku 1988 v Silistri (obr.č.2). Na druhom mieste sa nachádza zástupca nášho druhého suseda – Rakúska. Práve odtiaľ pochádza druhá najsilnejšia jelenia trofej z roku 1997 so 272,57 b. CIC a váhou 13,32 kg. No a tretie miesto opäť patrí Maďarsku – 271,00 b. CIC (rok 1986).

Ďalšou krajinou, ktorá je pokladaná za európsku veľmoc, čo sa poľovníctva týka, je Rumunsko. Keď sa v roku 1990 otvorilo širokej verejnosti, boli poľovní hostia veľmi príjemne prekvapení relatívne vysokým stavom poľnej zveri a vynikajúcou kvalitou trofejí. Na zimných nadhánkach môžete stretnúť silných kancov s dĺžkou klov do 28 cm. Karpatské jelene – hoci žijúce vo voľných poľných revíroch a nepokrmané,

vynikajúce parametre. Rumunský medveď je známy ako najsilnejší hnedý medveď v Európe. Preto nikoho neudivuje, že tretia najsilnejšia trofej z roku 1994 pochádza práve z rumunských Východných Karpát – 67,47 b. CIC (lebká).

V neposlednej rade netreba zabudnúť na legendárne karpatské kamzíky. Svetový rekord CIC bol ulovený v roku 1934 vo Fagaras Sibiu a dosahuje hodnotu 141,10 b. CIC (obr.3). Druhé miesto patrí tiež Rumunsku (135,60 b. CIC, rok 1934) a na treťom sa nachádza Švajčiarsko – 134,60 b. CIC (rok 1941). Na ilustráciu – z 50 najsilnejších svetových trofejí karpatského kamzíka pochádza vyše 30 práve z Rumunska. Už to samo o sebe nám poskytuje určitý obraz o kvalite trofejovej zveri v tejto krajine.

V závere by som ešte na porovnanie chcela uviesť niektoré hodnoty slovenských národných rekordov (viď. tab.). Myslím, že ako informácia zaujme každého, komu je poľovníctvo srdcu blízke...

No a niektoré z týchto trofejí, či už svetové, alebo naše národné, budú mať možnosť prezrieť si i návštevníci poľníckej výstavy v Nitre (15.-19.06.2005).

foto: internet

Tab.: Trofejové rekordy Slovenska a svetové rekordy

Druh zveri	Národný rekord Slovensko				Svetový rekord			
	Meno lovca	Lokalita	Rok	CIC body	Meno lovca	Štát	Rok	CIC body
Jeleň	M.Grešo	Bojnice	1990	249,30	Ch.Ivanov	Bulharsko	1988	273,60
Muflón	J.Svátek	OZ Palárikovo	2002	239,65	B.Janda	Česko	1992	252,45
Srniec	Z.Méhes	Ďul. Dvor	2004	214,10	C.Stejnsward	Švédsko	1983	246,90
Diviak	J.Szanyí	Nižný Vrabovec	1992	156,25	T. Živkov	Bulharsko	1986	158,20
Daniel	J.Janík	OZ Palárikovo	1982	215,80	R. Korz	Maďarsko	1991	233,11

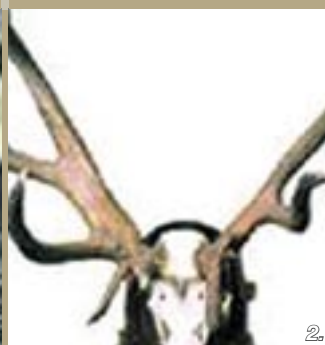
poľných revírov, ako aj vďaka odbornosti a disciplíne lesníckeho personálu a pri dodržiavaní osvedčených zásad a postupov v chove zveri sa v revíroch Lesov SR zachovala uspokojivá sociálna štruktúra a dobrá kvalita populácií raticovej zveri, čo pozitívne ovplyvňuje aj okolité poľné revíry a reprezentuje úroveň poľovníctva na Slovensku. ●

Ing. Peter Kuric, Ing. Marcel Lehocký a Ing. Jozef Nikodém sú pracovníci Odboru poľovníctva a rybárstva na GR š.p. Lesy SR

Svetová trofej diviaka, Kormisos, 1986

Svetová trofej jeleňa, Silistri, 1988

Svetová trofej kamzíka, Fagaras Sibiu, 1934

I. Špiláková: „Bezprostredný kontakt je najlepší“

Jozef MARKO

Vedúci lesných správ dostali informácie o zmenách z prvej ruky

Ing. Ivana Špiláková

V máji, počas troch dní v bankobystrickom hoteli Dixon, na stretnutiach s predstaviteľmi vedenia š.p. Lesy SR, prizvanými riaditeľmi odborov na generálnom riaditeľstve a expertmi zo spoločnosti Transform, dostali možnosť stopäťdesiat vedúci lesných správ zadefinovať si témy a okruhy otázok, o ktorých chcú v súvislosti so zmenami v podniku hovoriť a na ktoré chcú poznať odpovede.

ZOSÚLADIŤ POŽIADAVKY ZÁKAZNIKOV S POTREBAMI LESA

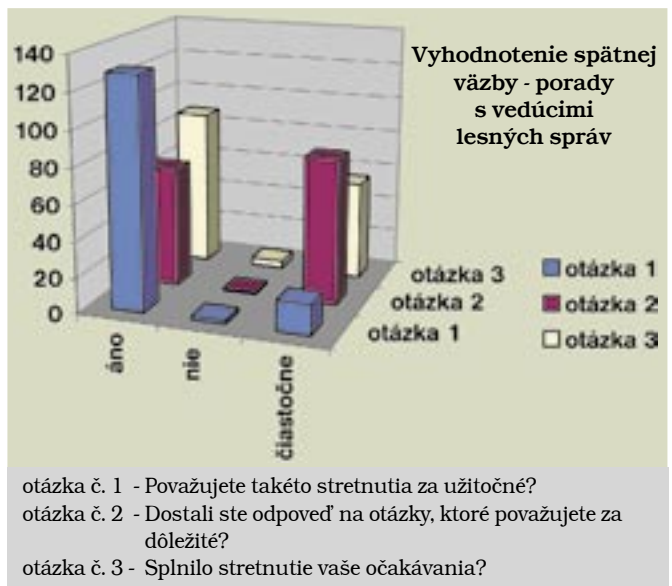
„Za rozhodujúcich partnerov v procese zmien považujeme práve vás – vedúcich lesných správ. Dnes je ale potrebné hovoriť o tom, akým spôsobom chceme zmeny zrealizovať a nie o tom, či sú potrebné. Každý z vás by sa mal pozrieť na fungovanie lesnej správy, na ktorej pôsobí a povedať si, akoby ste

sa správali, keby vám samotným tie lesy patrili, alebo keby patrili súkromnému vlastníkovi. Vo vedení podniku vychádzame z toho, že na strednej úrovni riadenia máme skúsených profesionálov, ktorí poznajú les a vedia, ako sa oň majú starať. Našou úlohou bude dať vám do rúk také nástroje, ktoré vám umožnia vychádzať v ústrety požiadavkám zákazníkov tak, aby boli zosúladené s potrebami lesa,“ povedal vo svojom úvodnom vystúpení generálny riaditeľ Ing. Karol Vinš, ktorý zrekapituloval doterajší postup v procese zefektívňovania riadenia podniku a informoval správcov o postupe ďalších krokov.

EFEKTÍVNA KOMUNIKÁCIA A ELIMINOVANIE ŠUMOV

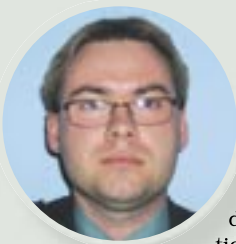
Organizačnej riaditeľky Ing. Ivany Špilákovvej sme sa opýtali, prečo sa vedenie podniku rozhodlo zvoliť takýto organizačne a technicky náročný spôsob

komunikácie so zamestnancami: „Z aprílového vydania podnikového časopisu Lesník, ktoré sa venovalo téme odborného lesného hospodára, zodpovednostiam a kompetenciám nielen tejto pozície, ale aj pozície vedúceho lesnej správy a lesníka, sme dostali spätnú väzbu, ktorá nám signalizovala, že niekde nesprávne a niekde nedostatočne pochopili význam zmien. Ukázalo sa, že v procese zmien je bezprostredný kontakt najlepší. Ak chceme so zamestnancami efektívne komunikovať a eliminovať rôzne šumy a skresľujúce

anketa

Aká informácia z pracovného stretnutia vedúcich lesných správ bola pre vás najcennejšia?

Ing. Gabriel Kovács,
LS Hnúšťa,
OZ Rimavská Sobota

Ja považujem za najcennejšiu prezentáciu kolegov z OZ Priedvidza ohľadom obchodu – logistického systému a jeho zavádzania.

Ing. Martin Hošťák,
LS Blatnica,
OZ Žilina

Myslím, že sme dostali komplexnú informáciu o fungovaní lesnej správy, o kompetenciách a zodpovednosti jednotlivých pracovníkov. Taktiež za dôležité pokladám to, že boli zodpovedané naše otázky, týkajúce sa technického vybavenia a dopravy, teda vecí nevyhnutných pre lesnícku prevádzku.

Ing. Ján Hricko,
LS Hanušovce,
OZ Prešov

Mnohé informácie, ktoré odzneli na tomto stretnutí neboli pre mňa nové, pretože časť z nich pochádzala z odborárskych rokovaní so zamestnávateľom alebo z diskusných fór na odštepnych závodoch. Pre mnohých správcov však tieto informácie boli nové a to, že dostali odpovede priamo od vrcholového manažmentu, bolo prínosom. Myslím, že takéto stretnutia by sa mali opakovať.

informácie, musíme klásť dôraz na pravidelné stretnutia tohto druhu, na ktorých dostávajú informácie z prvej ruky nielen lesníci z regiónov, ale platí to aj opačne. Za tých niekoľko hodín nebolo síce možné uspokojivo odpovedať na každú otázku a podrobne vysvetliť každú tému, ale každým zaujímavým a konštruktívnym návrhom a pripomienkou, ktorá na stretnutiach odznela, sa budeme ďalej zaoberať. A v podobných stretnutiach budeme určite pokračovať.“

Prístup vedenia k odkomunikovaniu pripravovaných zmien ocenili prítomní zo všetkých regiónov Slovenska. A to nielen uznanlivými komentármi, ale aj odpoveďami na otázky na záver jednotlivých stretnutí, ktoré sú vyhodnotené v priloženom grafe. A čo ich najviac zaujímalo? Mzdové a finančné ohodnotenie, technické vybavenie, zodpovednosť a kompetencie, ale aj problematika odpredaja dubiálneho majetku, poľných revírov a v neposlednom rade aj dvojstupňového riadenia, ku ktorému podľa Ing. Vinša perspektívne smerujeme. V skupinách aktívne pracujúci správcovia okrem toho maximálne zodpovedne pristúpili k odpoveďiam na tieto zadané otázky: Aké máte informácie o zmenách vo fungovaní odštepných závodov, lesných správ a lesných obvodov? Ktoré problémy by mali zmeny riešiť? Kde vnímate riziká, spojené s navrhovaným riešením? Čo sa chcete dozvedieť? Svojimi konštruktívnymi odpoveďami sa stali tvorcami zmeny. A ich prístup na stretnutiach v Banskej Bystrici ukázal, že budú aj jej nositeľmi. ●

Ing. Miroslav Brečka,
LS Humenné,
OZ Vranov

Pre mňa najcennejšia informácia bola tá, ktorú prezentovali kolegovia z OZ Prievidza o obchodno - logistickom systéme, ktorý plánuje generálne riaditeľstvo implementovať na všetkých odštepných závodoch prostredníctvom zriadenia obchodno - logistického úseku. Druhou, nemenej dôležitou informáciou bola časová postupnosť jednotlivých krokov, týkajúcich sa zmien organizačnej štruktúry na úrovni LS a LO. ●

Zamestnanci zvolili svojich zástupcov do Dozornej rady š.p. Lesy SR

Vítazmi Ján Beňa, Miroslav Engler a Jozef Herud

Jozef MARKO

Z 27 kandidátov volili v piatok 27. mája zamestnanci š.p. Lesy SR troch svojich zástupcov do dozornej rady. „Voľby členov Dozornej rady š.p. Lesy SR z pracovného kolektívu podniku prebehli bez komplikácií a rušivých vplyvov. Celkovo bolo vo voľčských zoznamoch zapísaných 5 926 oprávnených voľčov, volebné komisie vydali voľčom 4 743 volebných lístkov a voľči odovzdali 4 516 platných volebných lístkov. Najvyšší počet všetkými voľčmi odovzdaných hlasov získali a volebným poriadkom určené podmienky na vymenovanie za členov Dozornej rady Lesy SR š.p., Banská Bystrica z pracovného kolektívu štátneho podniku splnili títo traja kandidáti - Ing. Ján Beňa (868 platných hlasov), Ing. Miroslav Engler (758 platných hlasov) a Ing. Jozef Herud (688 platných hlasov),“ zhodnotil výsledky voľieb predseda volebnej komisie JUDr. Milan Vančo.

Všetkým trom zvoleným kandidátom sme položili dve rovnaké otázky:

1. Prečo ste sa rozhodli kandidovať za člena Dozornej rady š.p. Lesy SR?
2. Čo pre Vás znamená zvolenie za člena dozornej rady?

Ing. JOZEF HERUD,
riaditeľ OZ
Námestovo,
47-ročný,
v štátnych
lesoch pracuje
od roku 1982:

1. Moje rozhodnutie bolo na základe toho, že má oslovili nielen moji spolupracovníci, ale aj kolegovia z iných regiónov Slovenska. Uvažovať o kandidatúre som začal, až keď oficiálne bola daná táto možnosť, ale hlavne pravidlá, t.j. volebný poriadok. Aj keď na to nebolo veľa času, myslím, že som svoje rozhodnutie zodpovedne zvážil a priznám sa, že až takú podporu zamestnancov som nečakal.

2. Moje zvolenie v prvom rade vzbudzuje pocit zodpovednosti a dôvery nielen voči tým, ktorí mi dali hlas, ale voči všetkým zamestnancom podniku. Keď si však uvedomím, že naša firma Lesy SR, š.p. spravuje majetok cca 5 mil.

akcionárov - občanov Slovenskej republiky, tak táto voľba zodpovednosť v riešení neľahkých problémov vo mne ešte znásobuje. Keď to zhrniem, tak moje zvolenie je záväzkom voči tým, ktorí mi dôverujú a výzvou na to, aby som zodpovedným prístupom k povinnostiam člena dozornej rady presvedčil o správnosti mojej voľby ostatných spolupracovníkov.

Ing. JÁN BEŇA,
riaditeľ OZ
Trenčín,
59-ročný,
v štátnych
lesoch pracuje
od roku 1971:

1. Najviac u mňa zavážilo a najväčší vplyv na moje rozhodnutie malo to, že ma oslovili naši zamestnanci a taktiež kolegovia z niektorých sesterských OZ.

2. Veľkú zodpovednosť voči všetkým čo mi dali svoje hlasy a dôveru, nechcem byť falošne skromný, je to pre mňa zároveň obrovská výzva a príležitosť využiť svoje znalosti a skúsenosti v prospech našej firmy v období transformácie.

Ing. MIROSLAV ENGLER,
riaditeľ OZ
Čierny Balog,
59-ročný,
v štátnych
lesoch pracuje
od roku 1968:

1. Za kandidáta na člena rady ma navrhlo vedenie OZ Čierny Balog. Návrh na kandidáta som prijal s tým, že som profesný lesník, celý svoj doterajší život som pracoval v lesníctve, pre les, pre firmu a pracovný kolektív v lesnom hospodárstve.

2. Predovšetkým je to dôvera časti kolegov z celého Slovenska, za čo im ďakujem.

Zvolenie za člena rady pre mňa znamená možnosť využiť svoje profesionálne schopnosti, realizovať sa v oblasti lesníctva, so snahou o stabilizáciu organizácie, ktorá je v tomto smere rozhodujúca a potrebná.

Oslovili sme aj niekoľkých zamestnancov nášho podniku s otázkou, čo očakávajú od budúcich členov dozornej rady, zvolených zamestnancami podniku.

Ing. MIROSLAV BORSEK, vedúci odboru manažmentu kvality a kontroly na generálnom riaditeľstve:

„Od členov dozornej rady zastupujúcich zamestnancov podniku očakávam ich lojalitu voči firme a jednoznačné zastupovanie záujmov firmy. Zároveň by mali zabezpečiť, aby dozorná rada nebola vzhľadom na nejednoznačné formulovanie kompetencií rady v zákone o štátnom podniku prekážkou v bežnom operatívnom fungovaní podniku.“

Ing. VLASTIMIL MENIAR, výrobný – technický námestník riaditeľa OZ Slovenská Lupča:

„Činnosť dozornej rady je upravená v § 21 zák. č.111/90 Z.z. v znení neskorších predpisov. Neočakávam od nej nič iné, len dôsledné a dôstojné plnenie toho, k čomu ju tento zákon zaväzuje. Veľmi rád by som sa presvedčil, že naša dozorná rada nebude poplatná politickým a ekonomickým záujmom lobistických skupín, že nebude uprednostňovať ani svoje záujmy pred záujmami podniku. Dúfam aj v kontrolnú činnosť voči manažmentu podniku tak, aby ani ten nemohol uprednostňovať svoje alebo záujmy iných osôb pred záujmami podnikovými. Byť členom rady je okrem ekonomického stimulu aj veľkým morálnym bremenom a ja len dúfam, že nami volení členovia rady budú konať tak, aby sa svojim voľičom mohli bez obáv a pretvárkou pozrieť do očí aj po skončení svojho mandátu.“

JUDr. Milán Vančo a Bc. Ružena Vaňousová pri vyhodnocovaní výsledkov volieb.

„Činnosť dozornej rady je upravená v § 21 zák. č.111/90 Z.z. v znení neskorších predpisov. Neočakávam od nej nič iné, len dôsledné a dôstojné plnenie toho, k čomu ju tento zákon zaväzuje. Veľmi rád by som sa presvedčil, že naša dozorná rada nebude poplatná politickým a ekonomickým záujmom lobistických skupín, že nebude uprednostňovať ani svoje záujmy pred záujmami podniku. Dúfam aj v kontrolnú činnosť voči manažmentu podniku tak, aby ani ten nemohol uprednostňovať svoje alebo záujmy iných osôb pred záujmami podnikovými. Byť členom rady je okrem ekonomického stimulu aj veľkým morálnym bremenom a ja len dúfam, že nami volení členovia rady budú konať tak, aby sa svojim voľičom mohli bez obáv a pretvárkou pozrieť do očí aj po skončení svojho mandátu.“

Ing. LUBOMÍR VESELÝ, vedúci odboru držby na generálnom riaditeľstve:

„Myslím si, že by mali „kopat“ za túto firmu. Mali by riešiť záujmy tejto firmy a nie záujmy niekoho iného. A sústrediť sa na to, čo je dobré, pokračovať v tom ďalej a to čo je zlé, snažiť sa odstrániť. Verím, že budú načúvať zamestnancom a dajú na ich dobre mienené rady, podnety a z kritiky sa poučia.“

Ing. MIROSLAV BREČKA, vedúci LS Humenné:

„Mrzí ma, že sa do Dozornej rady š.p. Lesy SR nedostal nikto z regiónu východného Slovenska. Myslím si, že zvolení ľudia budú mať možnosť vo väčšej miere nazrieť do „podnikovej kuchyne“ a svojim konaním prispieť k napĺňaniu úloh a cieľov našej organizácie. Od členov dozornej rady, ktorí boli zvolení zamestnancami podniku, očakávam razantnejšie presadzovanie potrieb a požiadaviek nižších organizačných jednotiek podniku – odštepných závodov a lesných správ.“

Ing. SLÁVKA SISIČOVÁ, vedúca odboru správy majetku a majetkových vzťahov na generálnom riaditeľstve:

„Od člena dozornej rady, ako člena najvyššieho kontrolného orgánu spoločnosti, očakávam odbornú fundovanosť, nestrannosť a objektivitu, asertivitu, flexibilitu, organizačnú zdatnosť a vysokú morálnu a etickú úroveň.“

Ing. BRANISLAV FAŠÁNEK, ekonomicko – obchodný námestník OZ Prievidza:

„Smerovanie nášho podniku ovplyvňuje množstvo záujmov. Preto dúfam, že členovia dozornej rady, zvolení zamestnancami, okrem podpory rozhodnutí vedúcich k efektívnemu hospodáreniu, nezabudnú ani na záujmy zamestnancov. Očakávam, že svojim konaním prispedia aj k tomu, aby zamestnanci, ktorí tento podnik tvoria, mohli byť hrdí na prácu, ktorú vykonávajú. Nech práca u štátnych lesov nie je Popoluškou, ale spoločensky a finančne ceneným zamestnaním.“ ●

vátskym parlamentom. Preto je z môjho pohľadu veľmi cenná a užitočná konfrontácia s vašimi skúsenosťami, týkajúcimi sa reštrukturalizácie Lesov SR.

Boli ste niekedy v minulosti na Slovensku?

Áno, ako mladý lesník som precestoval pol Európy a navštívil som aj Slovensko, vtedy ešte súčasť bývalého Československa.

Ako sa Vám páči zámoček v Topoľčiankach?

Je to skutočne krásne zariadenie, poskytuje služby na veľmi vysokej úrovni. Je iste náročnou úlohou vášho marketingu, aby našiel a oslovil vhodnú skupinu klientov pre tento typ zariadenia.

Slovenská republika je rok po vstupe do Európskej únie, Chorvátsko stojí pred jej bránami. Aké sú vaše očakávania od

Všetkých 255 noriem prístupných všetkým zamestnancom

Zmeny k lepšiemu

Jozef MARKO

Dotazníková akcia s účasťou 610 zamestnancov z rôznych organizačných úrovní podniku, ktorá bola v roku 2003 súčasťou analýzy stavu organizačnej štruktúry, organizácie riadenia a organizačných vzťahov v štátnom podniku Lesy SR poukázala na nespokojnosť zamestnancov so stavom vnútropodnikových smerníc. Za najväznejšie nedostatky považovali, že v rámci podniku neexistuje aktuálny prehľad o všetkých vydaných smerniciach, pokynoch a nariadeniach, ktorým generálne riaditeľstvo riadi a metodicky usmerňuje podriadené organizačné jednotky a že väčšina smerníc, pokynov a nariadení existuje len v písomnej a nie elektronickej forme. Kritizovali aj skutočnosť, že podriadené organizačné jednotky - odštepné závody, správy a strediská sú o vnútropodnikových smerniciach a nariadeniach slabo informované. Odvtedy sa v tejto oblasti veľmi veľa zmenilo k lepšiemu, ibaže aj nedávne stretnutia s vedúcimi lesných správ ukázali, že zamestnanci v prevádzke nemajú o zmenách dosť informácií. Preto sme požiadali o rozhovor vedúceho Odboru manažmentu kvality a kontroly š.p. Lesy SR Ing. Miroslava Borseka a manažéra kvality Ing. Róberta Kiša.

Aký bol teda stav v oblasti organizačných noriem, teda smerníc a metodicko-organizačných pokynov, v roku 2003. Prečo si vyslúžili takú nespokojnosť?

M. Borsek: Organizačné normy vychádzali pod rôznymi názvami napr. smernica, pokyn, nariadenie a najčastejšie pod názvom vec. Ich číslovanie bolo

vstupe do EÚ?

Naše lesníctvo nemá obavy zo vstupe krajiny do Únie. Chorvátske lesy sú kvalitné, na 90% sú to pôvodné lesy. Za dôležité pokladám to, že v uplynulých desaťročiach sa v chorvátskych lesoch hospodáril podľa princípov trvalo udržateľného rozvoja. Od vstupe do Európskej únie očakávame, že zahraniční investori prinesú do Chorvátska kvalitné technológie.

Ďakujem za rozhovor. ●

Darko Beuk generálny riaditeľ Chorvátskych lesov

Užitočná konfrontácia skúseností

Peter GOGOLA

Krátky rozhovor nám poskytol generálny riaditeľ Chorvátskych lesov Darko Beuk

Ako vnímate perspektívy spolupráce chorvátskych a slovenských lesníkov?

Určite pozitívne. Chorvátske lesy stoja v dohľadnej budúcnosti pred reštrukturalizáciou, ktorej legislatívny rámec bude zákon, v súčasnosti prerokovaný chor-

nejednotné. O dostupnosti, prehľadnosti a jednotnej štruktúre ani nehovoriac.

Na májových stretnutiach s vedúcimi lesných správ v Banskej Bystrici ste hovorili o novom systéme v oblasti organizačných noriem. Koľko ich je a čo sa vlastne podarilo za obdobie jeden a pol roka zmeniť?

R. Kiš: Základom pre zavedenie systému v oblasti organizačných noriem bolo vydanie Smernice pre riadenie organizačných noriem platnej od 1.12.2004. Od tohto dátumu teda vychádzajú všetky organizačné normy v jednotnej štruktúre pri jasne stanovenom číslovaní. Zároveň boli všetky doposiaľ vydané organizačné normy prevedené do elektronickej podoby. Organizačné normy sú dostupné pre všetkých zamestnancov podniku prostredníctvom centrálného elektronickeho registra organizačnej dokumentácie – CEROD, ktorý bol spracovaný v spolupráci s Odborom informačných technológií. Aplikácia CEROD je spracovaná v rámci on-line verzie (dostupná na intranete LSR š.p.) resp. ako off-line verzia s priebežnou aktualizáciou dát (inštalovaná na jednotlivých PC v rámci nižších organizačných jednotiek, u ktorých je problematické pripojenie na intranet LSR š.p.). K dnešnému dňu je zaevidovaných a dostupných v registri 255 organizačných noriem a ich dodatkov.

Ako sa v nich môžu zamestnanci v prípade záujmu čo najjednoduchšie zorientovať?

R. Kiš: Spôsob usporiadania organizačných noriem v CEROD-e stanovuje samotný užívateľ. Aplikácia umožňuje triedenie, resp. zoradovanie organizačných noriem podľa jedného zo štyroch dostupných atribútov (číslo organizačnej normy, názov organizačnej normy, vydavateľ organizačnej normy a účinnosť organizačnej normy). Pre rýchlejšiu orientáciu užívateľa poskytuje aplikácia vyhľadávací nástroj, v rámci názvu organizačných noriem, formou vyhľadávacieho okna (on-line verzia). Po zadaní hľadaného slovného reťazca aplikácia vytvorí zoznam organizačných noriem s výskytom hľadaného slova. Off-line verzia aplikácie CEROD umožňuje užívateľovi, v rámci vyhľadávania organizačných noriem, používanie štandardného vyhľadávacieho nástroja MS Windows formou príslušnej klávesovej skratky, ktorý zvýrazní hľadaný slovný reťazec.

Pokiaľ je nám známe, zamestnanci majú možnosť pripomienkovať smernice v procese ich tvorby. Akým spôsobom?

M. Borsek: Smernica pre riadenie organizačných noriem jednoznačne stanovila aj postup tvorby organizačných noriem. Už v procese tvorby je zabezpečené pripomienkovanie tvoriacej sa normy, nakoľko odborný garant, vo

väčšine prípadov odborný referent GR alebo vedúci odboru GR, si pri tvorbe smernice stanoví účastníkov pripomienkového konania.

Co sa stane v takom prípade, že aj napriek tomu má vydaná smernica nedostatky, je nejasná, alebo sú niektoré jej ustanovenia nerealizovateľné?

M. Borsek: Každý zamestnanec podniku má podľa postupu stanovenom v smernici pre riadenie organizačných noriem možnosť v rámci zmenového konania pripomienkovať takúto smernicu. Pripomienky odovzdáva odbornému garantovi a manažérovi kvality na generálnom riaditeľstve. V tomto roku bude zriadená Rada kvality, jednou z jej úloh bude aj posudzovanie potrebnosti aktualizácie organizačných noriem.

Lesníci z prevádzky sa pýtajú, kedy už konečne budú mať k dispozícii všetky smernice, podľa ktorých budú presne vedieť čo a ako majú robiť a zároveň budú jasne vymedzovať ich kompetencie a zodpovednosť?

M. Borsek: Pozrite sa, Rakúskym štátnym lesom tento proces trval niekoľko rokov a to pracujú v jednoduchšom legislatívnom prostredí. V každom prípade by sme chceli čo najskôr zrušiť neplatné a zaktualizovať neaktuálne organizačné normy. Za týmto účelom potrebuje však odbor manažmentu kvality a kontroly prácu a iniciatívu nielen odborných garantov na generálnom riaditeľstve, ale aj zamestnancov vonkajšej prevádzky. V cieľovom stave by smernice mal generovať samotný informačný systém. Riaditelia OZ, vedúci LS a niektorí ďalší zamestnanci už videli, ako postupujeme v programe FORM 1 od spoločnosti Transform s.r.o. Olomouc pri popise činností a procesov. Ich presným popisom - momentálne máme v systéme zhruba 7500 popísaných činností v 30 oblastiach činností - sa dostaneme k takej forme generovania organizačných noriem a popisov pracovných náplní, aby bola prehľadná, jednoduchá a hlavne jednoznačná.

Naznačili ste, že vašim pracovníkom zatiaľ chýba viac podpory od kolegov na generálnom riaditeľstve i vo vonkajšej prevádzke...?

M. Borsek: Áno priznávam, máme problém presvedčiť niektorých odborných garantov o potrebnosti takéhoto postupu. Ale tí, ktorí si osvojili alebo postupne osvojujú procesný pohľad na činnosti podniku zisťujú, že im to pomáha v metodickom riadení oblastí, za ktorú zodpovedajú. Veď úloha generálneho riaditeľstva by mala byť v prvom rade metodická a kontrolná, pričom výkon a kompetencie by mali byť na nižších organizačných jednotkách - samozrejme za jasne stanovených pravidiel hry. ●

Obr. č. 1 : CEROD – Centrálny elektronický register organizačnej dokumentácie (časť – „Info“, ktorá predstavuje vstup do aplikácie).

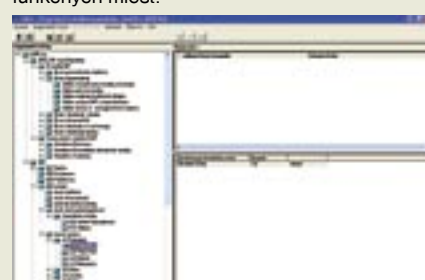
Obr. č. 2 : CEROD – Centrálny elektronický register organizačnej dokumentácie (časť – „Všetky dokumenty“, ktorá predstavuje databázu organizačných noriem v rámci LSR š.p.).

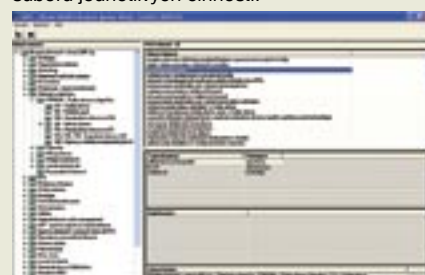
Obr. č. 3 : CEROD – Centrálny elektronický register organizačnej dokumentácie (časť – „Archív“, ktorá predstavuje súbor zrušených organizačných noriem vo vzťahu k nahradzujúcim organizačným normám).

Obr. č. 4 : Integrovaný manažérsky systém FORM 1 (časť organizačná štruktúra) – zobrazenie organizačnej štruktúry LSR š.p. a obsadenia funkčných miest.

Obr. č. 5 : Integrovaný manažérsky systém FORM 1 (časť – mapa činností) – zobrazenie oblasti činnosti v rámci LSR š.p. a procesného súboru jednotlivých činností.

Autor: Róbert Kiš

Podarí sa nám zachrániť medveďa v Topoľčiankach ?

Jozef ŠABO

Aj my, lesníci „z dolniakov“, sme si už zvykli, že každý rok sa v našich lesoch potuluje jeden ba aj viacej medvedov. Našťastie tieto medvede už nepotrebujú nijaké špeciálne opatrenia na záchranu, pretože tie sú už z najhoršieho dávno vonku. Ale v Topoľčiankach máme medveďa, ktorý je veľmi ťažko zranený už niekoľko rokov, ale zatiaľ sa nám ho nepodarilo z tohto zranenia vystrábiť. Je to originál bronzovej plastiky medveďa od známeho sochára Alojza Stróbla.

Táto plastika bola umiestnená v zámocnom parku, v idyllickom zátíši pri jednom z jazierok. Ani krásne prostredie, ani krása samotnej sochy neodradili vandalov od úmyslu sochu poškodiť. Stalo sa to už pomerne dávno, v roku 1991, v noci z 30. na 31. decembra,

keď vandali vložili sochu do pootvorenej tlamy neznámu výbušninu, ktorá medveďovi odtrhla hlavu a z nádhernej sochy sa v momente stala poľutovania hodná príšera. Odvtedy je socha uložená v sklade. Ale dlhý čas čakania na záchranu si tiež vybral svoju daň. Socha je v oveľa horšom stave, ako na začiatku tohto príbehu a to aj vďaka nie veľmi vhodnému uskladneniu a možnože aj necitlivému zaobchádzaniu v predchádzajúcom období. Odštepny závod Topoľčianky urobil niekoľko pokusov o záchranu, pri ktorých sa spomínali mená renomovaných sochárov, ale všetky stroskotali - pravdepodobne na financiách. Myslím si, že pokiaľ by sme chceli originál sochy reálne zachrániť, tak na pomyslenom číselníku hodín jej existencie odbíja tých povestných o päť minút dvanásť, ak nie o nejakú tú minútu viac. Prostriedky vložene do záchranu tohto diela by sa mohli zhodnotiť vo väčšom záujme o poľovnícky zámok, ale najmä vo zviditeľnení nášho podniku v očiach verejnosti, ktorá dianie v našom podniku so záujmom sleduje.

V Topoľčiankach sa nachádzajú tri z mnohých sôch, ktoré vytvoril majster Stróbl. Každá z nich má svoj zaujímavý osud a zaujímavé sú aj ich, mnohokrát klukaté, cesty do Topoľčianok. Bronzovú sochu medveďa vytvoril Stróbl približne v roku 1905 na objednávku grófa Andrássyho, podľa medveďa, ktorého ulovil v betliarskom revíri. Socha bola vystavená v Uhorskom pavilóne na poľovníckej výstave vo Viedni v roku 1910 a potom bola ozdobou poľovníckeho zámku v Betliari. Do Topoľčianok bola premiestnená v 60. rokoch minulého storočia. Najznámejšia je asi socha zhasínajúceho jeleňa,

ktorá je umiestnená pred Poľovníckym zámkom. Táto bola vytvorená v rokoch 1905 až 1906, na objednávku Ľudovíta Károlyho. Do roku 1952 bola umiestnená v parku kaštieľa v Stupave. V tomto období v ňom mala sídlo armáda, preto bola socha pre istotu premiestnená na nádvorie Zvolenského zámku, v ktorom bolo plánované vybudovať poľovnícke múzeum. Socha toto premiestnenie veľmi nepomohlo, pretože počas rekonštrukcie sa dostala na haldu stavebných sutín. V roku 1958 si sochu zapožičal SPZ na výstavu v Bratislave a odtiaľ putovala do areálu Arboréta v Mlyňanoch. Až po nejakom čase sa dostala na terajšie miesto v Topoľčiankach. Socha Raneného diviaka mala tiež svoj pohnutý osud. Najskôr bola umiestnená v záhrade majstrovoho ateliéru, v Kráľovej Lehote. Počas druhej svetovej vojny bola veľmi poškodená a z iniciatívy funkcionárov LOS-u bola v roku 1956 v Bratislave zreštaurovaná a zároveň boli vyhotovené aj dve kópie. Podľa informácie z časopisu PaR, je okrem kópie v Topoľčiankach, ďalšia umiestnená v Galérii P. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši. Originál sochy sa nachádza pred SLTŠ v Liptovskom Hrádku, údajne v dezolátnom stave.

Ing. Jozef Šabo je referent BOZP, PO, O a O a personalista na OZ Topoľčianky
foto: autor

Medzinárodná poľovnícka výstava v Lysej nad Labem

Marcel LEHOCKÝ

Veľmi zaujímavá bola aj expozícia danielích trofejí, v ktorej Česká republika prezentovala 29 trofejí s hodnotou vyše 200 bodov CIC (najsilnejšia trofej má 214,43 b. CIC), čo radí ČR medzi popredné krajiny v chove danieliej zveri. Všetky tieto trofeje však pochádzajú z intenzívnych zvernicových chovov. Oproti tomu bola určitým sklamaním expozícia mufloních trofejí, v ktorej bola len jedna trofej s hodnotou vyše 240 b. CIC. Ďalšie najkvalitnejšie trofeje muflonov, ulovených prevažne zahraničnými poľovníkmi, sa na výstavu a žiaľ ani do evidencie katalógu nedostali.

V porovnaní s ostatnými rokmi sa v ČR zvýšil počet zlatých srnčích trofejí. Na výstave ich bolo prezentovaných 80 a z nich najsilnejšia dosiahla hodnotu 162,35 b. CIC. Popri náraste početnosti diviacej zveri dosahujú trofeje diviakov v ČR len priemerné hodnoty. Na výstave bolo prezentovaných 21 zlatých trofejí, z ktorých takmer polovica pochádzala zo zvernic. Najsilnejšia trofej s hodnotou 133,25 b.

Poľovačka. Nutnosť, vášeň, frajerina, panská zábavka, mäso a či duševná potreba? U každého ináč.

U voľakedajšieho prominentného poľovníka v slovenských lesoch, bulharského cára Ferdinanda Coburga, určite vášeň. Ved' načo by si bol inak prenajal v roku 1906 takmer desaťtisíc hektárov poľovného revíru v okolí Hranovnice? Cár si vtedy s biskupským revírom prenajal aj kaštieľ biskupa Smrečského. Prenajatý kaštieľ si však zariadil podľa svojho vkusu ako sa na mužov v jeho postavení patrilo, prepychovo, ale aj účelne.

V kastelánovom byte vedľa kaštieľa bol telefón aj telegraf, v stajniach strojný kone a v hospodárskych budovách krásne kočiare. Na Hranovnicke pleso chodieval cár väčšinou so svojimi deťmi, princmi Borisom a Cyrilom a oboma princeznami. Keď sa cár vracal z poľovačky s úlovkom, celé pleso sa údajne radovalo, veselilo, ale ak sa vracal bez zálohu za klobúkom, všetci obyvatelia sa radšej poskrývali a na pleso zaľahol smútok.

Poľovačka bola pre Ferdinanda Coburga vášňou, ktorá ani rokmi neutíchala. Ako sa mu len muselo čnieť za svojimi bývalými revírmi na Slovensku a ako sa zaradoval,

keď mal počnúc rokom 1935 povolené strieľať v lokalitách okolo zámku Predná hora každý rok na dva jelene, tri srnce, dva hlucháne a tetrovy bez obmedzenia. Zámok na Muráni mimochodom postavil jeho test princ Filip, ktorý v tom čase vlastnil aj prľahlé poľovnícke revíry. Ibaže v roku 1936 už nebol Ferdinand ani cár, ani mladík, bol to chorľavý starček. Po tom, čo ho vyhnali z Bulharska musel preto, aby mohol na jar poľovať na slovenské hlucháne, precestovať 1200 kilometrov. Vtedy už bolo jeho zdravie naozaj chatrné a jeho osobný lekár ho na takú dlhú cestu nechcel vôbec pustiť. A ani ho nepustil. Utiekol a toho hluchána v tom roku strelil. Aj keď ho namiesto poľovačky museli šumiacki chlapi vyniesť pomocou gurní, vo fotelke z prútia, vymyslenej jeho osobným jágrom, pánom Kováčom. Keď Ferdinand tento vynález uvidel, usmial sa nad ním a utahujúci si sám zo seba povedal: „No a teraz ma budete nosiť ako maharadžu“. Aj nosili, keď ho po poľovačke zniesli znova ku koču, každého z nich odmenil stokoronáčkou.

Ferdinand, keď už nebol cárom v roku 1935, na prvej postriežke podľa spomínania jágera Kováča, zašepkal do šera: „Kováč, som veľmi šťastný, že znovu počujem hlas kráľa našich lesov“. Jeho prvý jeleň vraj ručal celkom obstojne, ale na líčku vyšiel až potme. Strieľať sa už nedalo, slnko dávno odpočívalo za Kráľovou Hoľou, ba ani s druhým jeleňom vyhladnutým na veľkej lúke na Muránskej planine, nemal cár šťastie. Na Košariskách, ôsmeho októbra, bývalý cár dokázal, že hoci už starček, aj tak je ešte vždy parádny strelec. Trafil jeleňa presne na lopatku, jeleň farbíl a po niekoľkých skokoch padol. Cár zišiel z posedu a pobiehal okolo neho s paličkou, o ktorú sa v tej chvíli zabudol opierať a hovoril: „Kováč, ved' ja som zase o desať rokov mladší“. Radoval sa tak, že sa skoro na svojich bolavých nohách pustil aj do tanca. Veru, hora má zvláštnu moc, aby vyvoleným, hoci starcom, vdýchla aspoň na chvíľu do tiel mladost. Hora si však tých svojich nevyberá podľa tváre ani postavenia či hodnoty, ale podľa srdca. Jej vyvolení ho majú všetci do jedného zelené... ●

CIC pochádza zo zvernice Lesov ČR a je v súčasnosti najsilnejšou trofejou diviaka v ČR.

Trofeje prezentované na výstave odzrkadľujú celkovú úroveň a kvalitu chovov zveri a poľovníckeho hospodárenia. Okrem srnčej zveri prezentovala ČR kvalitné trofeje prevažne len zo zvernícových chovov, ktoré tu majú veľkú tradíciu a vysokú úroveň. Na druhej strane bol zrejmy výrazný pokles úrovne a výsledkov chovu raticovej zveri v rozdrobených voľných poľovných revíroch. Úroveň poľovníctva Českej republiky na výstave v Lysej nad Labem prezentovali predovšetkým Lesy Českej republiky a Vojenské lesy SR, ktoré tu mali aj osobitnú expozície. ●

Ing. Marcel Lehocký je referentom na Odbore poľovníctva a rybárstva, GR Lesy SR š.p.

Výstaviště Lysá nad Labem
Českomoravská myslivecká jednota
Výstavní centrum
SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ
tržby
NATURA VIVA 2005
v úterý 27. května 2005 od 10 hodin
v výstavním centru v Lysé nad Labem
Ing. M. Lehocký, GR Lesy SR š.p.
Masarykova 1727, 209 22 Lysá nad Labem, tel.: 325 552 051, www.vil.cz

Výstaviště Lysá nad Labem
Českomoravská myslivecká jednota
Výstavní centrum
HOSTINU HRABETE ŠPORA
v úterý 27. května 2005 od 10 hodin
v výstavním centru v Lysé nad Labem
Ing. M. Lehocký, GR Lesy SR š.p.
Masarykova 1727, 209 22 Lysá nad Labem, tel.: 325 552 051, www.vil.cz

„... nie som dobrý riaditeľ!“

Príjmy, výdaje, HDP, DPH... Kategórie, na ktorých stojí nielen „veľký“ svet ekonomiky, ale – či už chceme, alebo nie – aj ten malý, každého z nás. Veď o peniaze, ako to kedysi nezabudnuteľne pripomenul známy „euroskeptik“, ide „vždy až v prvom rade!“ K reálnym dôsledkom tohto sarkazmu patrí skutočnosť, že spoločenské sféry, ktoré neprodukujú zisk, ostávajú pričasto „až v druhom rade“. Je to pochopiteľné, no nie prirodzené. Pretože, ak by sme uznali za prirodzené to, že oblasť kultúry má byť vďačná, ak pri prerozdeľovaní spoločných peňazí vôbec niečo dostane, potom by prirodzenou musela byť naša nekultúrnosť! Našťastie sú ľudia, ktorí robia veľa pre to, aby nám takáto „prirodzenosť“ nezačala v živote vládnúť. Jedného z nich pozná lesnícka a osobitne poľovnícka pospolitosť ako „dobrého človeka“. Netušíte

o koho ide? Potom ste sa s ním ešte asi nestretli. Pretože takýto titul adresuje tento muž skoro každému, s kým hovorí. Majiteľom nevšedného oslovenia, no predovšetkým autorom mnohých počínov na poli kultúry slovenského poľovníctva je Ing. Marián ČÍŽ, riaditeľ Múzea vo Svätom Antone.

Kastelán

Ján MIČOVSKÝ

Pán riaditeľ, namiesto úvodnej otázky dovolíte mi prekvapene zvolať: Ako môže byť jeden z najznámejších predstaviteľov slovenského poľovníctva - nepoľovník?!

Tak to teda nie, dobrý človek, poľovníkom ja som! Asi však narážate na to, že pri love nepoužívam poľovné zbrane. Viem, niektorým sa to aj zdá divné, ale ja s tým naozaj nemám žiadny problém. Mojou zbraňou je filmová kamera a verte, že vďaka tejto „zbrani“ mám ulovených množstvo nádherných kusov. Keby ste napríklad videli môjho jazveca, pochopili by ste, že je to úlovok nad úlovky. Tým nechcem sponchyňovať poľovnícke strelectvo, mne však učaroval práve takýto druh lovu. A medzi svoje trofeje rátam nielen ocenenia z festivalov filmov o prírode, ale predovšetkým posolstvá, ktoré sa snažím do svojich filmov dostať.

V prezídiu Slovenského poľovníckeho zväzu ste šéfom osvety, a tak vari tam koreni vaša „nestrelecká“ orientácia...?

Dobrá otázka, zbytočne za tým mojim nestrielním hľadáte niečo výnimočné! Poľovníctvo má tri roviny, ktoré nemôžete od seba oddeliť. Sú to - ochrana prírody, odbornosť a kultúra. Zladiť ich do funkčného celku je hlavná úloha nás, poľovníckych funkcionárov. Streľba a trofeje, cez ktoré nás verejnosť najčastejšie vníma, to je len časť odbornej roviny. Ale ja chcem zdôrazniť práve ochranu prírody, za ktorú cítim, my poľovníci, nesmiernu zodpovednosť. Určite väčšiu, ako mnohí politici! Ak by nebolo organizovaného poľovníctva, tak by bolo s našou prírodou už dávno zle, pretože práve tam sa záujemca o poľovníctvo učí, ako sa v prírode a k prírode pokorne správať. Poľovnícke organizácie majú svoje nezastupiteľné miesto, pretože vysoká odbornosť ich členov je dôsledkom mnohoročnej syste-

matickej práce nášho zväzu. A poľovnícke výstavy, na ktorých organizovaní sa aj ja rád podieľam, chápeme predovšetkým ako fórum, kde môžeme verejnosti priblížiť naše poslanie. Ja viem, poľovníci sa na týchto podujatiach radi aj pochvália svojimi trofejami, no podstata je v tom, čo poľovník o zveri a prírode vie, čo k nej cíti a predovšetkým, čo pre jej zachovanie a rovnováhu robí. Preto nikdy na našich podujatiach nechýbajú deti, cez ktoré musíme šíriť lásku a úctu k prírode, ktorá ešte dnes kdekomu chýba...

Znie to idylicky, no obraz poľovníka - zabijaka nie je v očiach časti verejnosti až tak výnimočný...

Existuje aj taký pohľad, viem o tom. Boli by ste však prekvapení, že na poľovníkov sa takto pozerajú aj v ekonomicky najvyspelejších krajinách, a to ešte viac ako u nás! Odpoveď, prečo je to tak, súvisí práve s tou trefou, kultúrnou rovinou poľovníctva. Čím viac sa na verejnosti prezentujú kultúrne tradície a hodnoty poľovníctva, tým zriedkavejšie sa potom stretávame s predstavou, že poľovníci sú akýsi zabijáci. A práve v oblasti poľovníckej kultúry máme naozaj svetu čo povedať. Veď aj samotná medzinárodná poľovnícka organizácia C.I.C. bola založená na území Slovenska, v poľovníckom zámočku v Palárikove, ktorý spravuje váš podnik. Veľkú úlohu v šírení poľovníckej kultúry zohrávajú aj médiá, napríklad taký zásluhový program, akým je televízne „Halali“ nikde v Európe nenájdete. Naše poľovnícke zvyky, obrady a tradície sú tak pôsobivé, že nemôžu nezanechať dojem na každého, kto ich zažije, a vôbec to nemusí byť poľovník. Aj v tom je sila poľovníckej kultúry!

Máme však aj dosť reprezentantov poľovníckej nekultúrnosti, ktorí sa o tradície nijak mimoriadne nezaujímajú. Mám na mysli snobov, ktorí sú nielen reálnym, ale často aj vplyvným tieňom poľovníctva...

To však nie sú ozajstní poľovníci, pretože vôbec nechápu, čo to poľovníctvo je. Vidia len, že niekto je poľovník a zatúžia po tom aj oni. Už som sa zmieril s tým, že nedokážeme týchto ľudí zmeniť. O to

viac musíme dbať, aby si nemohli dovoliť všetko. Snažia sa totiž presadiť predpisy, ktoré by im umožnili správať sa v prírode podľa svojich predstáv. Používajú na to samozrejme peniaze, ktoré ja aj preto úprimne nemám rád. Títo „poľovníci“ si však neuvedomujú, že po nich prídu ešte bohatší a tí si ich kúpia aj s revírmí práve vďaka predpisom, ktoré oni sami pripravili! Rozumiete tejto zlovestnej špirále?! Bojím sa jej, pretože na jej konci môže byť nielen zánik organizovaného poľovníctva, čo by ešte nebolo najhoršie, ale zánik genofondu našej poľovnej zveri!

Dobrou terapiou na tento chorobný stav je nepochybne preferovanie kultúrnej roviny poľovníctva. Múzeum, ktorého ste riaditeľom, je v tomto smere známe viacerými úspešnými podujatiami. Vaše svätohubertske dni sa už stali pojmom nielen medzi poľovníkmi...

Azda sa nám tu aj celkom darí, no prosím by som, aby ste to nespájali s mojim riaditeľstvom. Ja totiž vôbec nie som dobrý riaditeľ! Neviem, ako sa taký riaditeľ správa a už sa to asi ani nikdy nenaučím. Mám však šťastie na fantastických ľudí okolo seba. Keby ste vedeli, s akými ohromnými nápadmi tunajší spolupracovníci prichádzajú! Oni sú dušou nášho kaštiela! Ak tu ja dačo robím, tak len to, že ich dávam dokopy. A dávať ľudí dokopy je tiež potrebné. Ak by sa to darilo všade vo svete, nikdy by neboli vojny. A vojny, to je druhá vec, ktorú popri peniazoch nemám rád... Faktom

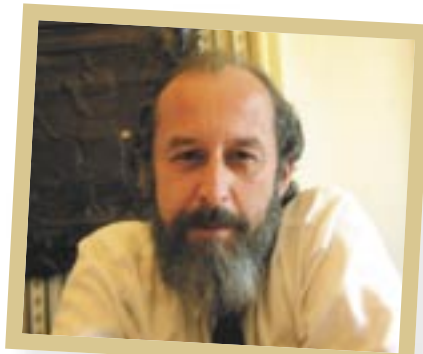
je, že v našom múzeu radi vymýšľame netradičné akcie, nejde však o to, aby boli za každú cenu originálne, ale účinné. Napríklad náš program protidrogovej výchovy mládeže je založený na priamych výpovediach mladých ľudí, ktorí prešli svojím peklom a neverili by ste, ako takéto výpovede môžu byť v priestoroch kaštiela pôsobivé....

Trocha zvláštna aktivita pre poľovnícke múzeum...

Prečo zvláštna? Múzeá sú predsa výsostne kultúrnymi inštitúciami a tak kto iný, ak nie oni sa majú pričiniť o šírenie kultúry?! Drogy sú symbolom odludštenia, nekultúrnosti človeka. A najväčší účinok dosiahneme práve cez deti, ktoré potom neraz dokážu vychovávať aj svojich nekultúrnych rodičov – „otecko, mamka, takto sa v lese nemáte správať!“. Ale je pochopiteľné, že tu pripravujeme najmä poľovnícke podujatia. Usporiadali sme Majstrovstvá Európy vo väbení jeleňa, bola tu výstava slávnych Šovankových diel. Na vernisáž vtedy z Nemecka po desaťročiach pricestovala aj jeho dcéra. Dobré nám padli slová prezidenta C.I.C. Dietera Schramma, ktorý po prehládke kaštiela a zoznámení sa s našimi aktivitami vyhlásil, že niečo také ešte vo svete nevidel. O uznaní našej práce svedčí aj fakt, že sme v roku 2001 získali Cenu svetovej poľovníckej organizácie C.I.C., ktorá bola po prvýkrát v histórii udelená práve nášmu múzeu.

Vaše zahraničné kontakty sú asi dosť bohaté...

Ach, dobrý človek, vidím, že sa chcete prepracovať k mojím cestám. Nepopieram, pochodil som už s poľovníctvom kus sveta, štyridsať krajín od Nového Zélandu cez Keňu až po Mexiko. Veľmi si to vážim, lebo moja stará škodovka by to jednoducho nezvládla. Nikdy však nešlo o turistiku, ale o šírenie dobrého mena nášho múzea a poľovníctva. Nechodím von s tým, aby som tam niečo pýtal, ale naopak, chcem prezentovať to, čo doma robíme. Ak sa to našim partnerom zapáči a požiadajú nás o spoluprácu, tak nás to len teší. Napríklad pred časom sme navštívili bulharského premiéra Simeona, vnuka cára Coburga, niekdajšieho majiteľa tunajšieho kaštie-

la a ukázali sme mu rodinné dokumenty, o ktorých existencii ani sám nevedel. Návštevy u neho zotrávajú maximálne 20 minút, my sme tam však pobudli vyše hodiny. A výsledkom bola nielen jeho neoficiálna návšteva vo Sv. Antone, ale aj doplnenie nášho dlhodobého filmového projektu "Po stopách Ferdinada Coburga". Vôbec, medzinárodné kontakty sú na nezaplatenie, pretože naši politici nás často neberú veľmi vážne, no keď je reč o zahraničných hosťoch, začnú sa o vec aj oni zaujímať.

Teda istá dávka diplomacie je na vašom mieste nutná...

Do samotnej politiky nikdy nevstupujeme, pretože naša činnosť presahuje jej rámec. To, že k nám chodia aj prezidentí, premiéri, či európski komisári, to nie je výsledok politiky, ale nadčasovosti významu toho, čo prezentujeme. A iste aj diplomacie, lebo bez nej by sme napríklad nedokázali, aby sa Svetová múzejná konferencia uskutočnila v tomto roku práve v našom kaštieli. Alebo to, aby sa do vzácneho svätoantonského

kaštiela investovali nemalé prostriedky na jeho obnovu. Mali sme vážne problémy s technickým stavom objektu i našich zbierok a veľmi si vážim, že práve Ministerstvo pôdohospodárstva SR nám dokázalo reálne pomôcť. Patrili sme v minulosti už pod kadekoho, no takého ústretového zriaďovateľa sme ešte nemali. Viem, ono to teraz vypadá práve ako tá diplomacia, ale to, čo hovorím, je jednoducho fakt!

Svet slovenského múzejníctva je dnes do istej miery rozdelený. Časť múzejníkov, nazval by som ich „bojnického typu“ hýri aktivitami a žne aj ekonomické úspechy. Druhá, tá konzervatívnejšia časť, zase tvrdí, že jarmočné atrakcie do seriózneho múzea nepatria. Kde radíte vaše múzeum?

Je to určite niekde medzi tým. Múzeá sú dnes nútené bojovať o návštevníka a tváriť sa, že ma jeho prania nezaujímajú, lebo ja chcem mať len čisto vedeckú inštitúciu, to nie je práve najšťastnejšia cesta. Nie sme tu predsa pre niekoľkých odborníkov, ale pre všetkých. Nesmie sa však prekročiť istá hranica, stanoví ktorú nie je ľahké. My ju v múzeu nachádzame v tom, aby sme neboli nevkusní, jarmoční. Trocha historickej fikcie však nemôže byť na škodu, nielen preto, že nám priláka návštevníkov, ale aj zvyšuje reálny záujem ľudí o našu spoločnú históriu. S trochou divadla tak dokážeme ľuďom odovzdať viac seriózných poznatkov, ako by sa nám to podarilo cez výsostne vážne sa tváriace aktivity.

Aká je ročná návštevnosť vášho kaštiela?

Oproti osemdesiatym rokom poklesla približne o dvadsaťtisíc. Ekonomika jednoducho veľa ľuďom viac zvažovať, na čo vydajú svoje peniaze. Dnes sa nám návštevnosť stabilizovala na úrovni 60.000 osôb, čo umožňuje príjmami zo vstupného pokrývať aspoň základné prevádzkové náklady. Na investície to samozrejme nepostačuje, tu sme naozaj odkázaní na podporu štátu. Verím, že si spoločne budeme stále viac uvedomovať možnosti a povinnosti múzeí, ktoré nie sú mŕtvymi skladmi histórie, ale živými inštitúciami, ukazujúcimi nám nielen to, odkiaľ prichádzame, ale aj to, kam smerujeme...

Dni súčasného coburgovského kastelána sú naplnené činnosťou. Zveľaďuje kaštieľ i jeho pozoruhodné expozície. Usporiadáva jedinečné podujatia doma i vo svete, ktoré pripomínajú kultúrne súvislosti nášho poľovníctva. Prednáša na viacerých univerzitách. A stihol už aj 80 krát darovať krv. Ako to zvláda? Vraj len vďaka kolegom. A tak trocha je to aj otázka nastavenia hodnôt. Tie jeho začínajú pri rodine a hneď potom je príroda, les, poľovníctvo. Historikom sa necíti byť. Bol by však rád, keby sme históriu vnímali ako živú súčasť dejín každého z nás. Dejín, ktoré sa nekončia ani nezačínajú pri poslednom spoločenskom prevrate, ale nás spájajú s našimi predkami práve tak, ako nás raz budú spájať aj s našimi potomkami...

...v rozhovore nás vyrušil trocha smutný mladý pár, ktorý naliehavo zaklopal na dvere riaditeľovej kancelárie. Vraj miestny pán farár vyhlásil, že už nikoho nebude sobášiť v kaštielskej kaplnke, ale len dole v obci. A oni by sa tak radi vzali práve tu...

„Porozprávam s ním, nebojte sa...“

„...neporozprávate, povedal, že je to už úplne vylúčené! Naozaj!!“

„Ale, no! Ani pán farár, ani ja tu nie sme sami pre seba, ale pre druhých. Porozprávam, vydržte...“

Netuším, ako sa zárodok tohto sporu medzi miestnou svetskou a cirkevnou mocou vyrieši. Zohľadňujúc však čaro osobnosti „dobrého človeka“ Číža stavil by som sa, že tí dvaja si povedia „áno“ práve v coburgovskej kaplnke.

P.S.: Niekoľko dní po tomto rozhovore sa pán Marián Číž neplánovane ocitol v nemocnici. V mene všetkých čitateľov mu prajeme skoré uzdravenie!!! ●

Redakcia

LESNÉ HOSPODÁRSTVO V POĽSKU

Rozloha Lesnatosť Lesy a ich funkcia

312 684 km²
8,7 mil. ha (28%)
hospodárske 52,8%
ochranné 47,2%

Drevinové zloženie

Ihličnaté dreviny spolu 77 %				
bo / sc	jd	sm		
69,5 %	2,0 %	5,5 %		
Listnaté dreviny 22,3 %				
db	br	bk	jl	ostatné
7,1 %	4,9 %	4,9	4,3	0,8

Ťažba ročná ∅ 37,4 mil. m³
Prírastok ročný ∅ 82,5 mil. m³

Poľovníctvo 5 mil. ha poľovných revírov

Vlastnícke pomery Štátne 78,4%
Súkromné 16,4%
Obecné 0,9%
Ostatné 4,3%

Obchod s drevom

Import

Z toho Guľatina 0,7 m³
Rezivo 0,4 m³
Veľkoplošné mat. 1,1m³

Export

Z toho Guľatina 1 mil. m³
(z toho 93% vlákna)
Rezivo 0,9 mil. m³
(z toho 72% mäkké)
Veľkoplošné mat. 2 mil. m³

Zdroj FAO, UNECE

Rubriku pripravuje Ing. Berta Ondrišová

Rakúske skúsenosti sú inšpiráciou

Jozef HABARA

Na sklonku apríla sa traja zamestnanci OZ Palárikovo – Ing. Anton Molnár, Ing. Lenka Matejdesová a ja – zúčastnili workshopu, zameraného na výmenu informácií a praktických skúseností s lesným hospodárením v lužných lesoch, s osobitným zreteľom na udržateľný lesný manažment v územiach sústavy NATURA 2000 v Rakúsku.

Prvý deň bola na programe odborná prezentácia, diskusia a obhliadka Prírodnej rezervácie March-Auen (Územie európskeho významu). Táto lokalita je zaujímavá z viacerých dôvodov: je to najväčšia kolónia bocianov bielych na stromoch v strednej Európe (až 50 párov). Vlastnícke vzťahy k tomuto územiu sa menili: v minulosti ho vlastnil rod Pálffyovcov, v 70 rokoch ho odkúpilo WWF Österreich spolu s obcou Marchegg, od obce to potom odkúpila súkromná osoba, ktorá má vo vlastnej réžii výkon práva poľovníctva. Výmera národného parku je 1150 ha, z čoho je 900 ha lesov, 160 ha lúk, 90 ha vodných plôch. V roku 1982 bolo územie vyhlásené za CHKO (chránenú krajinnú oblasť), v roku 1998 za NATURU, je súčasťou ramsarských lokalít.

Druhý deň pokračoval program odbornou prezentáciou, diskusiou a obhliadkou Prírodnej rezervácie Donau-Auen (ÚEV). Sú to lužné lesy, využívané na oddych, turizmus, nakoľko sú to lesy okolo Viedne. Navštívili sme Mestské lesy Viedeň, riaditeľstvo sídlia v Hasnberger. Zaujímavosťou je, že na susedných pozemkoch okolo lesov je intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda. V roku 1970 bol vybudovaný nový kanál Dunaja, v roku 1990 boli dobudované hrádze a v roku 1996 boli lesy okolo Viedne vyhlásené za národný park. V spomínanej lokalite mali v minulom roku problémy s mníškou veľkohlavou. Zvolili zaujímavé riešenie: oplotili cca 20 ha, aby zamedzili prístup návštevníkom a turistom, požiarnici prúdom vody obmývali kmene stromov, hubky ničili údajne aj za pomoci plameňometov.

Na záver našej návštevy sa s nami rozlúčil náš sprievodca dipl. Ing. Gotfried Haubenberger – riaditeľ obvodu mestských lesov Viedeň. Svoj odkaz pre lesníkov a ochranárov zhrnul do troch bodov:

1. Lesníci nech si preberú na seba aktivity, ktoré robia teraz ochranári (ochrana prírody, zachovanie prírodných lesov, práca s verejnosťou a pod.)

2. Ochránári nech si ujasnia užívateľské a vlastnícke vzťahy

3. V období urbanizácie je udržanie zelene okolo miest prvoradá úloha a je spoločná pre lesníkov a aj ochranárov

Seminár bol zorganizovaný na dobrej úrovni a dal nám množstvo podnetov ako sa mnoho vecí dá robiť aj inak, ale za všetkým sú peniaze a nestačí len zánietenosť niektorých ľudí. Za pozitívne pokladám, že na jednotlivých častiach národného parku, kde sme sa zastavili, ako aj počas presunov sme stretali množstvo návštevníkov, ako aj lesných pedagógov s deťmi, študentmi aj organizovanými skupinami. Všade bol poriadok bez odpadkov, orientačné tabule na svojich miestach, nepostriekané farbou, nerozstriedané, odpadkové koše na svojich miestach a hlavne disciplinovaní návštevníci dodržiavajúci prikazujúce a zakazujúce tabule.

Ako sa dá dosiahnuť takáto kvalita práce s verejnosťou? Odpoveď nie je ťažká: v rámci možnosti nášho podniku venovať viac času práci s verejnosťou, zabezpečiť lesných pedagógov a finančne ich motivovať k práci s deťmi, spojenú s ekologickou výchovou priamo v teréne. Vstúpiť do rokovania s mestskými úradmi o možnosti spolufinancovania projektov na ekologickú výchovu obyvateľstva, umiestňovanie náučných tabúľ, turistických značiek v najviac atakovaných lesoch okolo miest a pokúsiť sa dohodnúť s vodohospodármi o čiastočnom odvode z poplatkov za pitnú vodu pre lesy. ●

Ing. Jozef Habara je pestovateľ na OZ Palárikovo

Z ČESKÝCH A MORAVSKÝCH LESOV

Od počátku letošního roku je obora Žleby součástí Lesů České republiky, s.p. – lesní správy Nasavrky obora Žleby, která se nachází na západ od Čáslavi, v sousedství stejnojmenného zámku, téměř na úpatí Železných hor. Organizačně k této správě připadla po zrušení LS Ronov nad Doubravou, kam dosud patřila.

Majetky, náležející k někdejšímu panství Žleby, patřily z hlediska lovu hlavně drobné zvěře v okolí vždy k nejlepším a to zejména systém žlebských bažantnic. O její hojnosti svědčí například výřad dvoudenního lovu za srpna roku 1753, kdy při návštěvě císaře Františka I. bylo uloveno 4418 zajíců, 646 bažantů, 2563 koroptví a množství jiného ptactva a zvěře. Od těch dob bylo veškeré další dění na panství spojeno se jménem šlechtického rodu Auerspergů.

V roce 1629 kupuje Žleby Jan Rudolf Trčka z Lípy a v jeho majetku je již mimo jiné uváděna i obora u zámku. Mnoho informací však o ní nenalezneme. Snad jen tolik, že byla určena k chovu srncí zvěře, jež byla údajně velmi kvalitní. V roce 1927 je uváděna plocha tohoto objektu 132,71 ha. Po druhé světové válce je však již nefunkční a dřevěný plot byl časem rozebrán. Novodobá historie začíná rokem 1972, kdy je zde zahájena výstavba obory pro chov a šlechtění bílé jelení zvěře, pro kterou se od roku 1973 stává jejím dalším domovem na území České republiky.

Současná Obora Žleby o rozloze 121 ha leží na částech katastrálních území Žleby, Zehuby a Ronov nad Doubravou, jižně od obce Žleby v izolovaném lesním komplexu zvaném Háj. V těsné blízkosti severního okraje protéká řeka Doubrava, přímo oborou pak její přítok Hostačovka. Podle své polohy patří obora do péstební oblasti č. 10 - Středočeská pahorkatina a severního okraje klimatické oblasti B3 - mírné teplá, okřesek mírně vlhký s mírnou zimou - pahorkatinný. Průměrná roční teplota je do 10°C a průměrné roční srážky do 600 mm. Geologicky tvoří podloží Moldanubikum s dvojslídnyými až biotitickými jemnozrnnými až hrubě šupinatými svory a svorovými rulami, místy pak amfibolity. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 240 - 270 m.n.m. Z výše zmíněné celkové výměry zaujímají 112 ha lesní pozemky, 8 ha zemědělské a ostatní plochy a 1 ha plocha vodotečí a malých vodních nádrží. Druhová skladba lesních porostů je velmi pestrá. Největší zastoupení, více než 30 %, mají dub letní a zimní, ostatní listnaté dřeviny pak 42 %. Z jehličnatých dřevin, jejichž zastoupení při obnově porostů stále klesá, je nejčastější dřevinou smrk. Příjemná klima, členitý reliéf bez extrémních lokalit a vhodná druhová skladba lesních porostů vytvářejí velmi dobré podmínky pro chov zdravé a prosperující populace.

Historický původ bílých jelenů není jednoznačně prokázán. S velkou pravděpo-

Historie a současnost obory bílé jelení zvěře ve Žlebech

Jiří JUNEK

dobností byla však jejich domovem Persie (Dobroruka, Turek) a lze je tedy zařadit k poddruhu jelena kavkazského (*Cervus elaphus maral*). Leucistická forma jelení zvěře v oboře má stejný genetický základ a barevnou variabilitu jako v nedaleké Žehušické oboře odkud byla do Žlebů dovezena. V Žehušické oboře žilo v roce 1973 celkem 51 usť jelení zvěře a do Obory Žleby byli, až na výjimky, vybíráni pouze divoce zbarvení jedinci pro stávající chov postradatelní. Do nového domova si však nesli i vlohy pro bílou barvu a vlivem cílené šlechtitelské práce se postupně měnila barevná struktura stáda ve prospěch převážně bílých jedinců.

Také s ohledem k počátkům zavedení chovu není však ve stádu tolik jedinců, o kterých by bylo možné říci, že jsou čisté bílé. Většinu populace tvoří zvěř převážně bílá s různými variantami zbarvení. Hlavním kritériem při průběrném lovu není trofej, ale v první řadě zdravotní stav, následuje kvalita bílého zbarvení. Pozdě kladení kolouši (pokud nejsou vysoce kvalitní) jsou co nejdříve loveni. I tím se daří zvolna zkracovat pro bílou jelení zvěř typickou dlouhou dobu říje. Její délka je náročná především pro jeleny, kdy vlivem vyčerpání je bohužel nezdávka hlavní jeleni proboden a to často jelenem normálně stojícím v sociální hierarchii hluboko pod ním. Soubor je na počátku říje vedou k poraněním, ale málokdy k úhynu některého ze soků. Kritickým rokem v tomto ohledu byl rok 1998, kdy počátkem říje nešťastně zranil hlavního dvanáctiletého jelena jménem Dědek druhý nejsilnější o dva roky mladší Muchnička. Na konci dlouhé říje byl sám nalezen uhybnulý s mnoha bodnými ranami. Jeho trofej byla ohodnocena na 194,70 bodů CIC. Dědek své zranění, i když s následky, přežil. Příští rok se však již hlavní říje neúčastnil a byl 28.10.1999 uloven. Jeho trofej byla ohodnocena 195,20 bodů CIC (nejsilnější ulovený jelen v oboře). Přesto, že je zvěř chována v poměru pohlaví až 1 : 4 ve prospěch samičí zvěře a tlupy bývají plošně odděleny, k těmto ztrátám dochází. Někoho možná překvapí, že jeleni mají jména. Je to mnoho let zavedená a osvědčená praktika sloužící pro orientaci u kvalitních bílých jelenů.

Značným záساهem do stability

populace byl přesun zvěře do obory Kopidlno, kam bylo v letech 1995-8 převezeno 91 kusů bílé jelení zvěře. Z původních 118ti kusů v roce 1995 poklesly stavy až na 41 v roce 2000. Jistá setrvačnost snižování stavů byla pak ještě zapříčiněna odlovem většího počtu divoce zbarvených jedinců, kteří nebyli do přesunu zahrnuti. Chov se podařilo brzy úspěšně stabilizovat a v současnosti je žlebská obora domovem šedesáti kusů bílé jelení zvěře.

Již v roce 1999 byla obora vybrána jako pilotní objekt pro výzkum s použitím molekulárně genetických metod při šlechtění populace bílých jelenů u LČR, s. p., a v tomto projektu je nyní ve spolupráci s Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou v Brně a Farmaceutickou fakultou UK v Hradci Králové pokračováno.

Do povědomí návštěvníků Žlebů se již dostala od května do září otevřená ukázková obůrka za zámeckým parkem, kde je možno zblízka vidět nejen bílé jeleny, ale i mnoho dalších zvířat z naší přírody a dvakrát denně pak sokolnické ukázky doplněné výkladem o chovu a ochraně dravců a historii sokolnictví. Objekt navštíví ročně až dvacet tisíc dětí a dospělých. Snahou je nabídnout stále něco nového a tak letos budou dokončeny výběhy pro daně a divočáky a ještě dva další výběhy včetně malé nádrže pro vodní ptáky. Vysazeny a označeny budou i některé druhy lesních dřevin, instalovány různé typy ptačích budek a lavičky.

Tradiční jarní program pro školní výlety, kdy kromě ukázek letu a výcviku dravců a sov vystupuje se zdařilým pásmem scének, souborů a mluveného slova skupina historického šermu, nachází vzhledem k aktivnímu zapojení dětí do programu stále více příznivců. Areál ukázkové obůrky je příspěvkem LČR pro zvýšení rekreačních funkcí lesů v turisticky velmi využívané oblasti

Délka programu je asi 2,5 hod. Sezóna byla letos zahájena 16.5., začátky představení v 9.30 a ve 13.00 hod. Návštěvu si můžete zpříjemnit prohlídkou zámku Žleby se vzácnými interiéry a parkem s vodopádem. Kontakt: obora.zleby@seznam.cz, www.sweb.cz/obora.zleby.

foto: Jan Kuchynka

Nová koncepcia vzdelávania zamestnancov - významný nástroj strategického riadenia Lesov SR, š. p.

Ivan RUSKO

(dokončenie z Lesníka č. 5)

O AKÝCH VZDELÁVACÍCH AKTIVITÁCH TEDA MÔŽEME HOVORIŤ?

Potrebu vzdelávacích aktivít nášho podniku rozdeľujeme do štyroch hlavných oblastí:

1. Odborné vzdelávanie

Jedná sa o všetky školiace aktivity, ktoré sa zaoberajú zvyšovaním kvalifikačnej úrovne zamestnancov od lesníckej problematiky, cez marketing, ekonomiku, financie, daňovníctvo a legislatívu. Školiace aktivity sú zabezpečované hromadne podľa jednotlivých cieľových skupín (vzdelávanie OLH, Vedúcich LO a pod.), ale aj individuálne – tam, kde sa jedná o špecifické vzdelávanie jednotlivých odborných pracovníkov.

Dodávateľia služieb:

- odborné lesnícke vzdelávanie zabezpečujeme prostredníctvom Ústavu pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva SR Zvolen, s ktorým má naša organizácia uzatvorenú rámcovú zmluvu o spolupráci a vzájomnej pomoci v oblasti ďalšieho vzdelávania zamestnancov LSR, ku ktorej sa každoročne dopĺňa „špecifikácia“ konkrétnych vzdelávacích modulov pre daný kalendárny rok.
- ďalším partnerom pre lesnícke vzdelávanie je Technická univerzita Zvolen.
- pre zabezpečenie ostatných oblastí odborného vzdelávania akreditované vzdelávacie inštitúcie podľa potrieb naplnenia konkrétnych odborných oblastí.

Cieľové skupiny:

- odborní pracovníci všetkých organizačných úrovní podľa konkrétneho odborného a pracovného zamerania

2. Nadodborné vzdelávanie

Zahrňa všetky vzdelávacie aktivity, ktoré presahujú rámec odborného vzdelávania. Jedná sa predovšetkým o manažérske vedomosti a zručnosti, ako sú napr. prezentácia, komunikácia, vedenie tímov, riešenie konfliktov, asertivita. Do uvedenej oblasti je

sa zaraďujú aj vedomosti a zručnosti v oblasti riadenia ľudských zdrojov a personálneho manažmentu.

Dodávateľia služieb:

Kvalitné vzdelávacie spoločnosti, ktoré sa danou problematikou zaoberajú a z týchto sa vyberie na základe verejnej súťaže spoločnosť, ktorá bude vedieť dlhodobo najlepšie pokryť naše požiadavky na kvalitu požadovaných vzdelávacích aktivít, dokáže sa prispôbiť našim požiadavkám na flexibilitu jednotlivých vzdelávacích modulov a zabezpečí spätnú väzbu vo vzťahu na vyhodnotenie efektívnosti vynaložených nákladov na vzdelávanie.

Cieľové skupiny:

- manažéri na všetkých organizačných úrovniach
- personalisti
- obchodníci
- ostatní odborní pracovníci s potrebou tímovej práce a komunikácie s externým prostredím.

3. Jazykové vzdelávanie

Zahrňa vzdelávanie najmä v jazyku **anglickom**, ktorý je komunikačným jazykom Európskej únie a využíva sa pri štúdiu odbornej literatúry v oblasti marketingu, manažmentu a ľudských zdrojov. Ďalším jazykom je jazyk **nemecký**, ktorý je prednostne užívaný v oblasti stredoeurópskeho lesníctva a v oblasti poľovníctva.

Lesy SR podporujú vzdelávanie vlastných zamestnancov v štúdiu oboch citovaných jazykov, najmä však jazykové vzdelávanie na vyšších stupňoch znalosti jazyka.

Zamestnanci si rozširujú jazykové vedomosti na vlastné náklady s tým, že zamestnávateľ zabezpečí jedenkrát ročne ich preskúšanie externou certifikovanou firmou podľa štandardov EÚ, na základe čoho sú absolventi zaradení do **vedomostných stupňov A1,A2, B1,B2, C1,C2**. Podľa dosiahnutého vedomostného stupňa uhradí zamestnávateľ žiada-

teľovi náklady na jazykové vzdelávanie v nasledovnej výške:

A1 - 2000,-Sk, A2 - 3000,-Sk, B1 - 4000,-Sk, B2 - 5000,-Sk, C1 - 6000,-Sk, C2 - 7000,-Sk

Náklady spojené s odborným jazykovým vzdelávaním sú hradené maximálne do výšky skutočne vynaložených nákladov.

4. Vzdelávanie v informačných technológiách (IT)

Tvalým záujmom LSR je zvyšovať úroveň práce s IT. Keďže v podmienkach našej organizácie nie je možné objektívne zisťovať a preukazovať stupeň znalostí pre ovládanie osobných počítačov pre efektívne využívanie informačných technológií, je nevyhnutné pristúpiť k použitiu systému ECDL. ECDL je program, ktorým sa overuje počítačová gramotnosť pomocou medzinárodne uznávanej štandardizovanej metódy. Študenta programu ECDL sprevádza medzinárodne uznávaný doklad - Index ECDL. Schopnosť efektívne využívať základné informačné technológie sa preukazuje úspešným absolvovaním série štandardizovaných testov a potvrdzuje sa vydaním certifikátu ECDL, ktorý má časovo neobmedzenú platnosť. Za jeho lokalizáciu zodpovedá národný garant, t.j. na Slovensku Slovenská informačná spoločnosť (SISp). Po úspešnom absolvovaní všetkých 7 skúšok v priebehu 3 rokov vzniká nárok na vydanie certifikátu ECDL, pri absolvovaní 4 skúšok môže absolvent požiadať SISp o vydanie osvedčenia ECDL Štart. LSR š.p. má záujem na zvyšovaní spôsobilosti svojich zamestnancov v IT systémom absolvovania predpísaných skúšok, k čomu bude vzdelávacie aktivity podporovať tak, aby v priebehu rokov 2005-2007 aspoň 30 % zamestnancov s prideleným osobným počítačom vykonal skúšky pre vydanie osvedčenia ECDL Štart.

V priebehu roka 2005 budú zabezpečené všetky personálne, technické a ekonomické podmienky k uskutočneniu školení potrebných k implementácii nového informačného systému.

(dokončenie v júlovom vydaní Lesníka)

Lesy SR, š. p. sú jedným z najvýznamnejších zamestnávateľov v Slovenskej republike. V kontexte s novou koncepciou riadenia ľudských zdrojov nášho podniku vnímame ako kľúčovú spoluprácu s relevantnými vzdelávacími ustanovizňami. Naším záujmom je byť pre absolventov vysokých a stredných škôl moderným, korektným a atraktívnym zamestnávateľom.

Z tohto dôvodu a za účelom poskytnutia informácií o aktivitách Lesov SR, š. p. Banská Bystrica, zorganizoval náš podnik dňa 16. mája 2005 Deň otvorených dverí pre študentov vybraných vysokých a stredných škôl v banskobystrickom regióne. Iniciátorom prvej akcie tohto druhu v našom podniku bol RNDr. Ivan Rusko. Celé podujatie sa konalo pod gesciou Odboru riadenia ľudských zdrojov, v spolupráci s Odborom transformačného projektu. Na príprave a realizácii uvedeného podujatia sa však podieľal široký okruh pracovníkov generálneho riaditeľstva a Odštepného závodu Slovenská Lupča.

O spoluprácu a propagáciu uvedeného podujatia sme požiadali zástupcov Technickej univerzity Zvolen - dekana Lesníckej fakulty a dekana Drevárskej fakulty. V rámci Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici to boli Fakulta prírodných vied a Ekonomická fakulta. Zo stredných škôl prijala naše pozvanie Stredná lesnícka škola v Banskej Štiavnici v zastúpení riaditeľom školy Ing. Rudolfom Valovičom, CSc..

Priebeh celého podujatia, ktorého sa zúčastnilo okolo 60 študentov, bol veľmi zaujímavý pre obidve strany - tak pre študentov, ako aj pre vedenie Lesov SR, š. p. Generálny riaditeľ Ing. Karol Vinš osobne privítal prítomných a vo svojej prezentácii priblížil študentom víziu, poslanie a zameranie našej organizácie. Zaujímavé informácie ohľadne spolupráce Lesov SR, š. p. s akademickým prostredím poskytli návštevníkom organizačná riaditeľka Ing. Ivana Špiláková a vedúci odboru riadenia ľudských zdrojov

RNDr. Ivan Rusko. Po úvodných prezentáciách vedenia podniku nasledovala prekvapivo aktívna diskusia študentov so zástupcami podniku, pričom ich otázky smerovali nielen na generálneho riaditeľa Ing. Karola Vinša, ale v rámci prehliadky vybraných pracovísk GR aj na jednotlivých vedúcich odborov. To bola pre študentov jedinečná príležitosť spoznať „zblízka“ prácu špecialistov a manažérov na generálnom riaditeľstve.

Aby bol pohľad študentov na činnosť nášho podniku ucelenejší, pokračoval deň otvorených dverí na Odštepnom závode Slovenská Lupča, kde riaditeľ Ing. Vladimír Masica prezentoval činnosť nášho podniku vykonávanú na úrovni odštepného závodu a jeho pracovísk. Úroveň lesnej správy a jej činnosti priblížil študentom vedúci LS Slovenská Lupča Ing. Marek Krajčo. V jeho sprievode sa účastníci dostali priamo do lesného porastu, v ktorom bola vykonávaná ťažba dreva harvestorom.

Celé podujatie bolo popretkávané otázkami prítomných študentov, ktorí sa živo zaujímali o prezentovanú problematiku. Pôvodný časový harmonogram však nestačil a podujatie plánované do 13.00 h, bolo ukončené až o pol štvrtjej popoludní. Celú túto jedinečnú a úspešnú akciu organizovali a technicky zabezpečovali pracovníci generálneho riaditeľstva Ing. Karol Volentier a Ing. Ján Mičovský, CSc., ktorí zároveň sprevádzali študentov počas celého podujatia.

Jednotlivé reakcie a spätná väzba od účastníkov vo významnej miere potvrdili zmyslupnosť tohto podujatia a záujem akademickej obce o spoluprácu s našim podnikom. Aj z tohto dôvodu vnímame prvý deň otvorených dverí ako istý indikátor, „lakmusový papierik“, ktorý v tomto prípade jednoznačne signalizuje, že už teraz môžeme začať uvažovať o druhom dni otvorených dverí a pokračovaní úspešne započatej tradície. ●

Ing. Karol Volentier pôsobí ako manažér pre rozvoj zamestnancov a personálne procesy na Odbore riadenia ľudských zdrojov GR

Dobré sa samo (?) chváli

Lucia ŠALAPKOVÁ

Ľudové príslovie hovorí, že vraj „dobré sa samo chváli“. Iste je na tom niečo pravdy, ale niekedy je potrebné aj to dobré trochu pretlačiť do povedomia verejnosti. Preto sa pracovníci Strediska Turizmus rozhodli zvýšiť vyťaženosť zariadení prostredníctvom prezentácie svojich zariadení verejnosti. Rozhodli sme sa cieľene osloviť predstaviteľov cestovných kancelárií, partnerských firiem a žurnalistov, píšucich pre časopisy, venujúce sa turistickému ruchu.

Prezentácia sa uskutočnila v pondelok 23. mája v Poľovníckom kaštieli v Palárikove a pokračovala v utorok 24. mája v Zámocku v Topoľčiankach. Súčasťou programu v Palárikove bolo i slávnostné prestrihnutie pásky na novodokončenom miniwellness centre v pravom krídle budovy kaštieľa. Mária Becíková, vedúca zariadenia, s neskrývanou pýchou hrdo sprevádzala prítomných - a mala byť na čo pyšná. Ďalšie služby, ktoré môže miniwellness centrum poskytnúť hosťom, výrazne zvyšujú atraktívnosť kaštieľa a rozširuje rady potenciálnych zákazníkov. Ani kuchyňa sa nedala zahabiť a prítomní to vysoko ocenili. Cigánska kapela vytvorila príjemnú atmosféru a hostia sa cítili (ako povedal novinár Ľuboš Homolka z redakcie Cestovateľa) „ako v božom koši“.

Druhý deň programu pokračoval v Zámocku v Topoľčiankach. Opäť honosný interiér, skvelá kuchyňa a pozorní hostitelia. Bonusom bola obhliadka zubernej zvernice a Národného žrebčína.

Prezentácia zariadení Strediska Turizmus bola prvým pokusom o prienik do vedomia širšej verejnosti. Veríme, že úspešným. ●

Ing. Lucia Šalapková je pracovníčkou Strediska Turizmus na GR š. p. LESY SR

Stáva sa takmer tradíciou, že pred blížiacim sa Medzinárodným dňom detí rôzne organizácie či firmy pripravujú akcie s deťmi a pre deti. Lesníci z Odštepného závodu Trenčín neboli v tomto roku výnimkou.

Vo štvrtok 12. mája sme zorganizovali lesnú vychádzku pre deti 2.B triedy zo 7. ZŠ na Hodžovej ulici v Trenčíne, ktorej sa zúčastnilo 24 žiakov s pani triednou učiteľkou. Témou vychádzky v súvislosti s vyučovacími osnovami predmetu prvouka bolo objavovanie lesných a rastlinných spoločenských súvislostí s hrami v lese.

Trasa objavovania a hier začala na parkovisku pri kyselke v Kubrej a pokračovala po lesnej zväznici Kubranskou dolinou, popri studienke Janáková a lúke Pietrová. Počas vychádzky si deti zaujímavými hrami, poznávaním a rôznymi aktivitami uvedomovali súvislosti spojené s lesom a komplexom lesných spoločenských súvislostí. So záujmom počúvali rozprávanie lesníka Ivana Mydlíka z Lesnej správy Opatová, nedečkavo čakali na ďalšiu hru v lese, ktorú pre nich pripravila Jarmila Hatalová, absolventka kurzu Lesnej pedagogiky z Odštepného závodu Trenčín. Podnetnými hrami ako Pavučinová sieť, Zrkadlová karavána, Hľadanie lesných talizmanov či pozorovanie zmien v časti lesa, získali deti nielen vedomosti, ale aj malé odmeny za odpovede na otázky, ktoré žiakom kládli ich sprievodcovia – lesníci. Zadosťu-

Ideme ešte raz !

Jarmila HATALOVÁ

činením pre všetkých účastníkov tejto vydarenej akcie bolo pekné počasie po dvoch predchádzajúcich upršaných dňoch.

A čo najviac potešilo organizátorov lesnej vychádzky? Predovšetkým spoločné poďakovanie detí a pani učiteľky Zdenky Vicianovej a taktiež prísľub, že svoje dojmy na nasledujúcej hodine výtvarnej výchovy stvornia umelecky.

Vo chvíli, keď v diaľke bolo počuť tlmený zvuk prichádzajúceho autobusu, obrátil sa lesník Ivan Mydlík na deti s touto otázkou: „Kto chce, môže nastúpiť a odísť autobusom späť do školy. My lesníci však lesnú vychádzku začíname ešte raz. Kto chce ísť s nami naspäť do lesa?“

Na túto otázku znela takmer jednohlasná odpoveď detí: „Ja, ja idem... Ideme ešte raz!“ ●

Ing. Jarmila Hatalová je vedúca odborný referent personalista na OZTrenčín

Lesný zážitkový deň

Igor VISZLAI

Pokračovanie pilotného projektu Lesnej pedagogiky v štátnom podniku Lesy Slovenskej republiky sa uskutočnilo 3.6.2005 na Lesnej správe Muráň. Päťčlenné družstvá piatakov a prímanov zo šiestich škôl z Revúcej a okolia sa zišli pri chate na Maretkinej. V jej okolí už totiž lesní pedagógovia mali pripravenú trasu plnú stanovišť, na ktorých deti súťažnou formou zapojením všetkých piatich zmyslov vnímali a spoznávali lesné prostredie. V čase, kým družstvá čakali na štart, či po absolvovaní trasy, kým ostatné družstvá boli ešte na trati, mali možnosť všetci zapojiť svoju fantáziu do tvorby „živých obrázkov“. Úlohou bolo vytvoriť z čo najväčšieho počtu prírodných obrázkov. Čas ubiehal veľmi rýchlo a ani sme sa nenazdali

a odštartovalo posledné družstvo. No aby mali deti viac času na povozenie sa na koni či koči, súťažnú trasu muselo (dobrovoľne) absolvovať aj družstvo pedagógov. Po úspešnom návrate všetkých ku chate sa ochutnával polovnícky guláš, ktorý uvaril kolega – vychýrený gulášista. Na záver samozrejme nechýbali pre najlepších vecné odmeny s diplomami a pre všetkých sladké odmeny a spomienkový predmet – privesok z parohoviny.

Na záver si dovoľím vysloviť presvedčenie, že projekt Lesnej pedagogiky má svoju budúcnosť, pokiaľ sa aj na ostatných závodoch nájde dostatok nadšených kolegov, ktorí majú k práci s verej-

nosťou vzťah. U nás s tým zatiaľ problém nie je. Z každej lesnej správy sa našli pracovníci ochotní zapojiť sa do organizácie podujatia a na ústredí OZ bola tak isto ochotná pridať sa. Ani zo strany Správy chovu koní nebol problém osedlať koňa či zapriať kone do koča a venovať sa deťom. Preto na tomto mieste patrí moje poďakovanie CVC Revúca, ktoré akciu podporilo organizačne a najmä materiálnou podporou a vecnými cenami, ale hlavne všetkým kolegom z Lesov Slovenskej republiky, ktorí priložili ruku k dielu a pripravili pre deti jeden nádherný deň, plný (nielen) lesných zážitkov! ●

Ing. Igor Vizslai je riaditeľom OZ Revúca

VITAJTE,
MLADÍ PRIATELIA LESA!

Mladí priatelia lesa

Peter GOGOLA

Jedným zo základných predpokladov úspechu akéhokoľvek projektu je spolupráca. Najšť partnera (alebo partnerov), ktorí sú ústretoví a schopní – to je naozaj dobré vykročenie k úspešnému dosiahnutiu cieľa.

Takýchto partnerov sa podarilo nájsť kolegom z OZ Rimavská Sobota. Vďaka tomu sa už po štvrtýkrát mohlo uskutočniť podujatie, ktoré dostalo názov **Mladí priatelia lesa** a ktoré pre deti v regióne pripravili v spolupráci s miestnou samosprávou a Ústavom pre vzdelávanie a výchovu pracovníkov lesného a vodného hospodárstva (UVVPLVH) vo Zvolene. K tejto „základnej zostave“ sa pridali školy v regióne, miestne poľovnícke združenie a Správa NP Muránska planina. Podujatie sa striedavo koná v Kokave a Klenovci, tohto roku bol na rade Klenovec.

Lokalita Skorušina, ktorú organizátori vybrali po dôkladnom uvažovaní, sa ukázala byť dobrou voľbou. Terénny profil i dĺžka náučného chodníka boli vyhovujúce všetkým vekovým kategóriám a zároveň ponúkali príležitosť na prechádzku rôznorodým prírodným prostredím. V príjemný

snečný piatok 3. júna sa na miesto konania dostavilo okolo 500 žiakov a pedagógov z 5 základných škôl a osemročných gymnázií z mikroregiónu Sinec a Kokavsko. Na desiatich stanovištiach sa mali možnosť bližšie oboznámiť s faunou a flórou slovenských lesov, dozvedieť sa niečo o práci lesníkov, o poľovníckej kynológii, o loveckých zbraniach a trofejach. Taktiež ukážky sokoliarov pútali pozornosť malých i väčších návštevníkov tohto podujatia.

Prvé štyri stanovišťa náučného chodníka (Hmyz, Pracovné pomôcky, Semená a sadenice, Dreviny) pripravili pracovníci LS Klenovec a Hnúšťa pod vedením vedúcich správ

Ing. Igora Kiapeša a Ing. Gabriela Kovácsa. Tieto stanovišťa patrili k tým najlepším. Kolegovia nenechali nič na náhodu, pripravili všetko potrebné. Čo nenašli v lese alebo v kancelárii, to priniesli z domu (napr. zbierky hmyzu) alebo si to požičali (napr. historické pracovné náradie z LDM vo Zvolene). Okrem toho všetkým deťom poskytli odborný výklad i priestor pre všetečné otázky. A všetkých odmenili sladkou maškrtou a drobným suvenírom.

Za profesionálne vykonanú prácu, čas a energiu venovanú tomuto podujatiu kolegom z OZ Rimavská Sobota ďakujem. Práca s mladou generáciou je dlhodobá investícia. Investícia, ktorá sa vráti. ●

OZ Levice - Počúvadlo 28.5.2005

Lesy deťom

Obdobie prelomu mája a júna sa nieslo na všetkých OZ v duchu osláv Dňa detí. Výlety, náučné chodníky, stretnutia - desiatky podujatí na rôznych spôsoboch. Pre nedostatok priestoru uverejňujeme len fotografie ●

redakcia

OZ Rimavská Sobota -
Klenovec, 3.6.2005

Keď si zo stovky účastníkov stretnutia s obchodnými partnermi Lesov SR dá až 75 tú námahu, že odpovie na otázky v rozdанных dotazníkoch, je to úspech. Keď až v 99 odpovediach považujú zákazníci nášho podniku odprezentovaný nový systém a nové pravidlá obchodovania s drevom za korektné, akceptovateľné, štandardné, transparentné a efektívne, a naproti tomu

Glosa

sa iba v jedenástich odpovediach objaví negatívne hodnotenie, je to víťazstvo. Víťazstvo vysoko na body. Víťazstvo racionálneho uvažovania, rešpektujúceho zákonitosti trhového hospodárstva, nad myslením prežívajúcim z čias, ktoré sa už nevrátia. A ešte niečo. Pre nás lesníkov je to dobrá správa z drevospracova-

teľského prostredia, ktoré prechádza pomaly ale isto progresívnym procesom ozdravenia.

Ďalší okruh odpovedí našich klientov ukázal, že okrem dôvodu na radosť, je tu silný podnet na zamyslenie. Na otázku, čo očakávajú od zmien v obchodovaní s drevom Lesov SR odpovedali, že predovšetkým uzatváranie viacročných kontraktov. Potom však v početnosti odpovedí nasledoval ústretovejší a dynamickejší prístup k zákazníkom. A to vytvára príležitosť pre všetkých tých, ktorí prichádzajú s klientmi podniku do kontaktu, aby skvalitnili svoju prácu a vystupovanie smerom na-

Víťazstvo vysoko na body

Jozef MARKO

No a do tretice sa zákazníci v Sielnici na akcii Lesov SR vyjadrili k novorozbehnutému obchodovaniu s drevom na Komoditnej burze Bratislava. Veľká časť z nich na prvýkrát nestrávil všetky informácie o možnostiach a pravidlách nakupovania dreva na parkete burzy a potrebuje viac času, aby sa rozhodla. Potešiteľné ale je, že až dvojnásobne prevážili nad odpoveďami odmietajúcimi tento spôsob obchodovania tie, ktoré jeho transparentnosť vítajú a nemajú problém podieľať sa na ňom. To je ďalšia dobrá správa a dôkaz toho, že názory lesníkov a drevárov na ich fungovanie na trhu sa na rozdiel od uplynulých rokov nevzdialujú, ale naopak, majú k sebe čoraz bližšie. ●

Lesný zákon a Kartágo

Ján MIČOVSKÝ

Tak nám teda schválili nový lesný zákon! Čakali sme naň neuveriteľných 28 rokov. Dosť veru! Skeptik by povedal, že keď sme už toľko vydržali, ešte sme trochu mohli. Aby vznikol zákon, ktorý odráža novú situáciu nielen v prírode, ale aj v spoločnosti. Podľa viacerých ohlasov sa zdá, že práve toto môže byť problém. Mimovládne organizácie po jeho schválení na znak smútku zahalili svoje webové stránky do virtuálnej černe. Nesúhlasia s ním ani súkromníci. A možno celkom ani my, „štátni“ horári, hoci je pravdou, že na nespokojnosť máme asi najmenej dôvodov.

Aké sú hlavné výhrady voči tomuto zákonu? Súkromníci pociťujú najväčšiu skrivodlivosť v tom, že zákon nevelí prihlíada na ich ekonomické záujmy. Mnohé im prikazuje, no ponúka za to len neveľa. Tomuto pohľadu majiteľa lesného pozemku je možné rozumieť, problém nášho podniku to však nie je. Vďaka rentovej mozaike, ktorú môže zabezpečiť len veľká výmera lesa, máme strato-

vé úkony vždy čím vyrovnáť. A ruku na srdce - profit predsa nie je hlavným motívom práce v lese, nech je to už les štátny či neštátny. Hoci, hľa! Keby som bol majiteľom 500 ha lesa, bez obnovnej ťažby, s prevahou prezávok a prebierok do 50 rokov, ktovie, či by som tú ruku na srdci až tak stískal...?! Vážnejšie sa mi však vidia obavy, ktoré v zákone nachádzajú potenciál neúmerneho zvyšovania ťažby. Vychádzajú aj z toho, že rozhodnutie o vykonaní naliehavých ťažieb v prípade, ak bol už etát naplnených kalamitou, sa dostáva priamo do rúk OLH. Teda nie na posúdenie štátneho úradníka a jeho aparátu, ale „len“ do rúk občajného hospodára! Nie je to však vlastne pozitívom tohto zákona? Asi áno! OLH predsa nie sú podozreniahodné individuá, ale prisázní, štátnou mocou ustanovení špecialisti, ktorí vedú čítať nielen zákony, ale aj svoj les! Les, ku ktorému sa práve hospodári dostávajú dnes v našom podniku vďaka organizačným opatreniam bližšie, ako kedykoľvek pred-

tým! A ktorých tie opatrenia pasujú do role strážcu s právom veta voči každému, kto by chcel uprednostniť zisk z lesa pred jeho podstatou.

Viem, na čo teraz myslíte, kolegovia. Nech by len skúsil ten hospodár vetovať svojho zamestnávateľa, však! Ale takto by to asi nešlo. Ani parlamentné zákony, ani podnikové opatrenia nefungujú vo vzduchoprázdne, ale vždy medzi konkrétnymi ľuďmi. A najlepšie vtedy, ak do pracovnej rovnice k vedomostiam a skúsenostiam pridáme aj katalyzátor menom osobná sta-

Poznámka

točnosť. Bude to však stačiť?

Rímsky senátor Kató mladší, nech už v senáte rečnil o čomkoľvek, končil všetky svoje vystúpenia poznámkou: „...a okrem toho súdím, že Kartágo musí byť zničené!“. Zdá sa mi vhodné, aby sa v súčasnosti všetky zmienky o veľkej zodpovednosti odborných lesných hospodárov, ktorú teraz upevnil aj nový lesný zákon, končili na našom podniku dovetkom: „...a okrem toho súdime, že odborným lesným hospodárom patrí vyšší plat!“. ●

Začali sme obchodovať s drevom cez komoditnú burzu

Ďalší krok k vytváraniu transparentného trhu

Peter GOGOLA

Obchodovanie s drevom cez komoditnú burzu a princípy novej obchodnej politiky boli témou prezentácie, ktorá sa uskutočnila 25. mája v Sielnici pri Banskej Bystrici. Vedenie podniku pozvalo 130 našich najvýznamnejších obchodných partnerov.

Obchodovanie s drevom na burze je na Slovensku novinkou: od 26. apríla tohto roku je drevo zaradené medzi obchodovateľné komodity na Komoditnej burze v Bratislave. Prvý reálny kontrakt sa uskutočnil v utorok 24. mája: 1 000 m³ listnatej vlákničky bolo predaných za 1 300 Sk/m³.

Napriek tomu, že neočakávame veľký objem predaného dreva, má tento spôsob obchodovania nepopierateľný význam. „Je naším

trvalým záujmom podieľať sa na formovaní štandardného, transparentného prostredia a obchodovanie na komoditnej burze je optimálnym nástrojom pre vytváranie fungujúceho trhu s drevom.“, uviedol Karol Vinš, generálny riaditeľ š. p. LESY SR.

Hlavným cieľom vedenia š.p. je dosiahnuť zníženie objemu pohľadávok po lehote splatnosti. Obchodovanie prostredníctvom burzy je na to ideálnym nástrojom: vyžaduje totiž od klienta platbu vopred. Za posledné tri roky sa podarilo znížiť objem pohľadávok po lehote splatnosti o 100 miliónov Sk. Napriek tomu vedenie nemožno pokladať tento stav za dobrý. Obchodovanie cez komoditnú burzu môže byť jedným z nástrojov na postupné zlepšenie. ●

Pozvanie za okrúhly stôl

Jozef MARKO

Súčasnú vedu Lesov SR už neraz dokázalo, že mu záleží na osobnej komunikácii so zamestnancami podniku. Májové stretnutia predstaviteľov topmanažmentu so všetkými vedúcimi lesných správ z celého Slovenska v Banskej Bystrici boli zatiaľ posledným príkladom bezprostrednej a obojstranne prospešnej výmeny informácií, názorov a skúseností.

Generálny riaditeľ Ing. Karol Vinš chce posunúť hranice vzájomnej dôvery a informovanosti ešte bližšie k zamestnancom: „Rád by som sa stretával raz do mesiaca za okrúhlym stolom aspoň s desiatimi zamestnancami postupne zo všetkých odštepných závodov a regiónov Slovenska. Pri obede, v neformálnej atmosfére, rád odpoviem na všetky ich otázky a zároveň sa budem zaujímať o ich poznatky,

pripomienky a návrhy. Pozyvám touto cestou všetkých, ktorí majú záujem diskutovať a teším sa už vopred na spoločné stretnutia.“

Ak máte aj vy záujem stretnúť sa nielen s generálnym riaditeľom, ale aj s organizačnou riaditeľkou Ing. Ivanou Špilákovou a hovorcom podniku Mgr. Petrom Gogolom za jedným stolom, pošlite na adresu redakcie Lesníka alebo elektronickou poštou na adresu gogola@lesy.sk alebo marko@lesy.sk váš e-mail. Pripadne sa s nami spojte telefonicky na telefónnych číslach 048/ 4344 278 alebo 048/ 4344 121 a dajte nám vedieť, aké témy vás zaujímajú, čo by ste sa radi opýtali. Nezapudnite uviesť vaše kontaktné údaje. Určite sa vám ozve. Vaša cesta do Banskej Bystrice bude pracovnou cestou a cestovné náklady vám uhradí odštepný závod. Pozvanie platí pre všetkých! ●

Prečo mám rada les

RENÁTA ŠPAČKOVÁ

Prírodu a les milujem špeciálne v lete. Máme priateľov na Kokave, ktorí bývajú takmer úplne v hore. Chovajú konika a ovce, ktoré chodím kŕmiť. Minimálne raz do mesiaca tam s radosťou vycestujeme. Aj keď tam vždy strávim iba krátky čas, hory a prírody si užijem naozaj požehnané. Úžasne mi to vyčistí hlavu.

Do lesa chodím relaxovať a na jeseň samozrejme aj zberať hriby, čučoriedky a všelijaké drevka či kamienky. Mojim obľúbeným kútom je už spomínaná Kokava – konkrétne Utekáč, dunajské ramená a v zime aj Mýto pod Ďumbierom.

V prírode vždy načerpám novú energiu. Keďže bývame blízko Dunaja, bicyklovanie popri rieke, prechádzky popri dunajských ramenách, to je moje! Pred dvoma rokmi som začala aj korčuľovať, a tak sa len vždy modlím, aby tam na tej našej rovine nebol taký divoký vietor, ako zvyčajne býva. ●

Všetkých čitateľov srdečne pozdravujem,
Renáta

**JASNĚ PRAVIDLÁ,
A TO PRE VŠETKÝCH**

Hospodárske noviny, 2.6.2005

Hovoríme s generálnym riaditeľom Lesov SR Karolom Vinšom.

Obchod s drevom prešiel zásadnými zmenami. Ktoré z nich považujete za zlomové?

Od začiatku môjho pôsobenia v Lesoch SR presadzujem s manažmentom také zásady obchodnej politiky, ktoré smerujú k vytváraniu štandardného trhového prostredia. Snažíme sa eliminovať politické tlaky a vplyv priekupníkov, ako aj mediálne prestrelky s našimi najväčšími kritikmi, ktorí paradoxne patrili k najnedisciplinovanejším zákazníkom podniku. S tými sme sa rozlúčili, spolupracujeme už len s korektnými partnermi.

To je stručný zoznam problémov, ktoré ste ako tvrdíte zdedili po predchádzajúcom vedení. K akým konkrétnym zmenám však došlo v obchodnej politike?

V prvom rade je to kategorizácia klientov. Rozdelili sme ich na lokálnych, regionálnych, globálnych a centrálnych. Zaviedli sme ich novú bonitáciu s určením tzv. kredit limitov.

Čo je to?

Kredit limity určujú, v akých maximálnych množstvách budú môcť ročne odoberať drevo. Aby som sa však vrátil k vašej predchádzajúcej otázke, máme aj nový systém uzatvárania rámcových kúpnych zmlúv a kúpnych zmlúv s klientmi s prerozdelením kompetencií v rámci podniku. Najčerstvejšou novinkou je obchodovanie s drevom cez Komoditnú burzu Bratislava.

Čo od toho očakávate?

To, čo som už povedal: štandardné trhové prostredie s jasnými pravidlami, ktoré budú platiť bez výnimky pre všetkých. Znížime tým aj riziko neplatenia faktúr. Bonita zákazníka bude určujúca na uplatnenie aj ďalšieho kľúčového nástroja novej obchodnej politiky úverového limitu.

PRE SWEDWOOD NEMÁME DREVO

SME 26.5.2005

Dať záruku štátu pre drevársku firmu Swedwood o každoročnej dodávke 150-tisíc kubikov dreva je problém pre štátny podnik Lesy SR. Isté dodávky dreva nasledujúcich desať rokov si Swedwood, kľúčový dodávateľ Ikea, stanovil ako podmienku na investíciu na Slovensku v hodnote 290 miliónov korún. Šéf Lesov SR Karol Vinš povedal, že lesníci nie sú schopní niekoľko rokov vopred uprednostňovať Swedwood pred inými dodávateľmi.

Návrh dohody štátu s investorom, ktorý obsahoval štátnu garanciu, v pondelok odmietli ekonomickí ministri posunúť na rokovanie vlády. Ministerstvo hospodárstva, ktoré so Swedwoodom rokuje, ho musí prepracovať. Hovorca ministerstva Maroš Havran povedal, že o problémoch s realizáciou sa dozvedeli v pondelok po rokovaní ministrov. "Sedíme nad týmto problémom a uvidíme, či sa s tým dá niečo urobiť," povedal Havran. "Ak to (záruka) nebude možné, Swedwood na Slovensku nebude," dodal.

Odporcom vládnej záruky bolo ministerstvo pôdohospodárstva. Eduard Greppel z lesnickej sekcie ministerstva povedal, že požiadavka Swedwoodu zodpovedá 80 percentám vyťaženého kvalitného smrekového dreva. "Lesy SR sa nemôžu zaviazat' na dodávky takého množstva už aj preto, že na Slovensku vyťažime ročne až takmer 40 percent kalamitného dreva, ktoré Swedwoodu nevyhovuje. Aj keď je to zaujímavá investícia, nechceme vykrádať lesy len preto, aby sme riešili problém jedného odberateľa," vyhlásil Greppel.

Swedwood podľa Havrana potrebuje mať zabezpečené dodávky preto,

aby mohol zásobovať Ikea. Išlo by o finálne spracovanie dreva, ktoré považuje za "celospoločensky významnú investíciu" aj šéf Lesov SR Karol Vinš.

Tvrdí, že je správne podporovať tento typ investícií štátom, no štátny podnik Lesy SR nemôže požiadavku firmy splniť. Kým by to vôbec mohol posúdiť, musel by štátnu garanciu odsúhlasíť Protimonopolný úrad. Ten posúdi, či by ňou neboli diskriminovaní ostatní odberatelia Lesov SR.

NA KOMODITNEJ BURZE SA USKUTOČNIL PRVÝ OBCHOD S DREVOM

SITA 25.5.2005

Štátny podnik Lesy Slovenskej republiky začal časť svojej produkcie dreva predávať cez komoditnú burzu. Z dreva prvýkrát zaradeného od 26. apríla medzi obchodovateľné komodity na Komoditnej burze v Bratislave sa v utorok 24. mája uskutočnil prvý kontrakt, keď sa predalo 1 000 kubických metrov bukovej vlákničky v cene 1 300 Sk za kubický meter.

Generálny sekretár Komoditnej burzy Bratislava Ivan Poliačik pripomenul, že obchodovanie cez burzu znamená automaticky tvorbu trhovej ceny komodity. Výhodou takéhoto obchodovania je aj to, že nevznikajú pohľadávky, keďže tovar sa dodáva až po zaplatení.

STO ROKOV OD LESNÍCKEHO POČINU

Roľnícke noviny 20.5.2005

V Banskej Bystrici sa nedávno uskutočnilo zaujímavé podujatie. Lesy SR, š. p. v spolupráci s banskobystrickými Mestskými lesmi tam usporiadali odbornopopularizačný seminár na tému Podlavické výmole. V týchto dňoch totiž uplynulo sto rokov odvtedy, čo v Podlaviciach (dnes súčasť mesta Banská Bystrica) začali zalesňovať zničenú poľnohospodársku pôdu. Na seminári, ktorý otvoril generálny riaditeľ Lesov SR, š. p. Ing. Karol Vinš, odzneli štyri prednášky o význame ochrany pôd a prírody ako aj o súčasnom stave hospodárenia na Podlavických výmolech. Účastníci seminára sa oboznámili s historicky jedinečným príkladom obnovy prirodzeného lesa na spustnutých pôdach. ●

Príspevky sú redakčne krátené

Malý ekonomický slovníček

Obeživo – mince a papierové peniaze v obehu, vrátane prostriedkov v pokladniciach bánk

Operácie na voľnom trhu – nákup/predaj štátnych cenných papierov, nástroj centrálnej banky na ovplyvňovanie ponuky peňazí v ekonomike

Opcia – právo kúpiť/predať určité aktívum (vecnú komoditu, finančné aktívum) k istému termínu za vopred dohodnutú sumu

Odpisy – vyjadrujú opotrebenie dlhodobého majetku, odpismi sa hodnota majetku prenáša postupne do nákladov

Organizačný dizajn – tvorba organizačnej štruktúry, for-

málneho systému vzťahov v rámci organizácie

Obligácia – vládou alebo spoločnosťou vydaný cenný papier prinášajúci úrok, príslub, že sa k dohodnutému dátumu v budúcnosti splatí peňažná suma (istina) spolu s úrokmí

Oligopol – stav nedokonalkej konkurencie, pri ktorom je nejaké odvetvie ovládané malým počtom ponúkajúcich

Output – rozličné užitočné statky, služby, ktoré sa alebo spotrebovávajú, alebo používajú pri ďalšej výrobe

Otvorená ekonomika – ekonomika, ktorá sa zapája do medzinárodného obchodu s inými krajinami t.j. dováža, vyváža statky alebo kapitál ●

LESNÉ PORASTY

OCHRANA

Podkórny hmyz:

V máji kulminuje jarne rojenie väčšiny druhov podkórneho hmyzu. Tejto skutočnosti zodpovedá aj zvýšená aktivita lesného hospodára pri plnení úloh v boji s ním. VykoAJ v tomto mesiaci musí lesný hospodár sústreďovať svoju pozornosť na boj s podkórnyim hmyzom. Vykonávajú sa pravidelné kontroly feromónových lapačov, spojené s odberom a vyhodnotením odchytov. Pokračuje asanovanie lapákov na rôzne druhy podkórneho hmyzu a permanentné vyhľadávanie, spracovávanie a asanovanie dreva napadnutého podkórnikmi. Podľa stupňa napadnutia lapákov I. série treba v smrekových porastoch pripraviť koncom mesiaca lapáky II. série pre letné rojenie lykožrúta smrekového a lykožrúta lesklého. Odchyt drevokaza čiarkovaného do feromónových lapačov možno ukončiť v závere mesiaca. Lapače je v prípade potreby vhodné nasadiť pre boj s lykožrútimi v smrekových porastoch.

Vo výsadbách ihličnatých drevín pokračuje kontrola výskytu tvrdoňa smrekového a v prípade potreby sa vykonáva kuratívne ošetrovanie odporúčanými prípravkami.

Proti podkórnikovi dubovému treba vykonávať rovnaké opatrenia ako v predchádzajúcom mesiaci.

Listožravý a cicavý hmyz:

Hlavnou úlohou lesného hospodára v boji s listožravým a cicavým hmyzom je vyhodnocovanie účinnosti obranných zásahov vykonaných v predchádzajúcom mesiaci. Súčasne pokračuje aj kontrola početnosti nasledovných defoliátorov:

Na začiatku tohto mesiaca sa rojí štetinavec orechový. Je viazaný výlučne na bukové porasty. V nadväznosti na rojenie možno v júni vykonať kontrolu počtu vyladených vajíčok. Sú striebrostivej farby, uložené v plochých skupinách na kmeňoch bukov. Odporúča sa zintenzívnená kontrola najmä v regiónoch, kde sa tento škodca v minulých rokoch premnožil (Prievidza, Myjava, Viňohlat).

V júni možno ešte stále vykonať kontrolu početnosti vajíčok a koncom mesiaca už aj kontrolu liahnucich sa pahúseníc hrebénarky hrzdavej na kosodrevine. Obranný zásah treba vykonať v júli.

V druhej polovici júna sa kontroluje početnosť vajíčok ploskanky smrekovej na spilených vzorkách. Ak sa zistí kritický počet neparazitovaných vajíčok, je nevyhnutné pripraviť letecké ošetrovanie napadnutých porastov inhibítormi syntézy chitínu.

V tomto mesiaci sa tiež rojí rúrkovec smrekový. Húseničky, ktoré sa liahnu z vyladených vajíčok, sa priamo z vajíčok zavrtávajú do vnútra ihlič a stávajú sa ťažko dosiahnuteľné aj pre kontaktné insekticídy. Preto je obranný zásah potrebné vykonať na začiatku rojenia škodcu, aby samice kládli vajíčka už na ošetrované ihlice. Takýmto spôsobom sa mladé húseničky dostanú do kontaktu s insekticídmi pri liahnutí a zavrtávaní sa do ihlice. Vhodné sú prípravky s dlhým časom účinnosti, napr. inhibítory syntézy chitínu, resp. syntetické pyretróidy. Toto ošetrovanie sa spravidla využíva iba v semenných sadoch ako doplnok k jarnému ošetrovaniu.

V júni sa spravidla v plnom rozsahu prejavujú následky žeru spôsobeného listožravými škodcami, proti ktorým neboli aplikované obranné opatrenia. Ošetrovať napadnuté porasty je v tomto období spravidla bezpredmetné, lebo škodcovia sa už nachádzajú v štádiu kukly, resp. dospelca. Preto všetky prípadné obranné opatrenia je potrebné vopred konzultovať s LOS Banská Štiavnica.

Boj s burinou:

Jún je vhodným obdobím na ochranu lesných kultúr proti burine klasickými metódami, t. j. vyžínaním okolo stromčekov, v medziradoch, alebo plošne, podľa zaburinenia a druhu kultúry. Založenie kultúry v pravidelnom spone uľahčuje a zrýchľuje následnú starostlivosť, vytvára predpoklady na využitie mechanizácie (vyžinačov, krovinozrov, drvičov nárostov atď.). V trávnatých spoločenstvách plošné vyžatie stimuluje ďalší rast tráv, čo zvyšuje ich konkurenčný tlak najmä v odbere vlhky a živín. Preto sa zasahuje len v bezprostrednom okolí stromčekov. Začiatkom mesiaca možno trávy, najmä smlzy potlačiť ešte graminicídmi herbicídmi, ktoré sú efektívne voči lesným drevinám. Ošetrovanie má zmysel iba v počiatočnej fáze rastu tráv (pred začiatkom klásenia). Nižšie dávky rast tráv zabrzdia, pri vyšších dávkach uvoľnenú plochu rýchlo zaberajú širokolisté buriny. Pokračuje aj chemická ochrana kultúr glyfosátmi, ošetrovaná burina nesprie prist do kontaktu s drevinou.

Škody zverou:

Vykonávajú sa rovnaké opatrenia ako v máji. Do konca júna je potrebné ukončiť hodnotenie a výpočet škôd zverou a vyplnené tlačivá L 115 „Škody zverou“ zaslať Lesníckej ochrannárskej službe.

Hubové ochorenia drevín:

V topofových oblastiach (najmä v hlavových škôlkach a vo výsadbách) sa dokončuje letná kontrola výskytu dotichizy topofovej.

Rovnako pokračuje kontrola zdravotného stavu dubín a zisťovanie prírastku odumretých stromov v dôsledku tracheomykóz. V tomto období je vhodný čas na vykonávanie revitalizačných zásahov (prípravky na báze kyseliny boritej, doplnené výživovými komponentmi) najmä v porastoch do 50 rokov. Vo výsadbách treba venovať osobitnú pozornosť výskytu múčnatiek. Pri silnom napadnutí sa vykonáva postrek fungicídmi prípravkami na báze síry.

V tomto období ohrozuje kultúry plesň sedá, ktorá poškodzuje najmä tohtoročné výkony. Jej silný výskyt je podmienený dlhotrvajúcim vlhkým počasím v období rašenia. Pri silnom výskute uvedenej huby sa odporúča vykonať v novozakladaných kultúrach postreky fungicídmi prípravkami.

ŠKÔLKY

Hmyzí škodcovia:

V prípade potreby pokračuje ošetrovanie záhonov proti pandrávam chrústov, tvrdoňom a lykokazom ako v predchádzajúcich mesiacoch.

Boj s burinou:

V škôlkach možno na záhonoch celoplošne použiť iba Velpar 90 WSP v boroviciach alebo prípravky s účinnou látkou simazine na čerstvo vypeletých záhonoch, čo zabráni ich ďalšiemu zaburineniu. Tieto prípravky možno použiť aj na zaškôlkovaných plochách po výdatnej závlaha, ktorá zacelí skyprený povrch pôdy (aby prípravok neprenikol ku koreňom drevín). Ostatné plochy treba plieť alebo ošetrovať opakovanými medziriadkovými postrekmi s využitím listových herbicídov.

Hubové ochorenia:

Ťažiskovou úlohou je pravidelná kontrola zdravotného stavu vzídených výsevov. Opakovane, spravidla v dvojtýždňových intervaloch, treba robiť postreky a zálievky proti hubám. Intervaly postrekov sa volia v nadväznosti na priebeh počasia. ●

Francúzska porokadlo	somár	1	skr. štát, aj. Mexiko	kód Nigeru		bulharský panovnícky rod	šport. kód Šv. Lucie	fašné motorové vozidlo	začiatok dňa	sidlo v Sudáne
zložnokrvo-tá rastlina					záhradný kvet					
zanikajúci jazyk (ling.)					kaš. látka z plodn. (odt.)					
oživni				meno Melánie						
čínske číslo 51			since, po angl. Egypt aráb. republika				kód Jaz. Kórey	hmľa nad horami		
Pomôcky: sun, Lor, Ner, API, Iaka, Atar	pisomná skúška klesol, po česky					odev, tvorba (skr.)			2	planéta
zákvas					zmenom od zmenkový ružič					
španielska reka				prístroj štát USA						
erbium (zn.)			zakáľáč polevka					kámpér (zn.)		
dosahoval určitú výšku			odsúvanie hlások					na toto miesto		
chytí						ruská reka				
	Zolov román	zn. výberovej múky			stavby na bývanie	dekagram (hov. or.)				trak, po česky
knedlíček, po česky		žltobnedé farbivo		hora				byval		
trocha (hovor)				vz. nitridu molybdénu				nie, po rusky		
neponížená							poč. reka			
ženské meno							nádená strela (skr.)			
						kontakt				

Z korešpondenčných lístkov s vylúštenou tajničkou májovej křížovky sme vyžrebovali jedného šťastného výhercu.

Tentokrát je to žena – pani **Anna Šípková** z Považskej Bystrice. Posielame jej knižku Záhradníčime s Lunou z produkcie Vydavateľstva IKAR. Pre úspešného riešiteľa júnovej křížovky máme v redakcii pripravenú knihu Laurel Vukovičovej 1001 prírodných prostriedkov.

Redakcia

Poľovnícky receptár

” Mužský sen ”

Pečené zemiaky plnené slaninkou

Zemiaky podľa tohto receptu pripravuje lesník len pre svojich najlepších známych. Vkladá do ich prípravy celú svoju dušu a kuchársky cit. Pri výbere zemiakov dáva prednosť podlhovastým zemiakom, takzvaným ružiakom, a ešte medzi nimi vyberá, preberá a hľadá vhodný tvar.

Suroviny:

20 stredne veľkých tvarovo vhodných zemiakov, 20 plátkov údenej dobre prerastanej slaniny, 0,5 l oleja alebo 100g bravčovej masť, rascu, tatárska omáčka - 2PL, kečup - 2PL, soľ podľa chuti

Postup:

Zemiaky podlhovastého tvaru dôkladne umyjeme a očistíme kefkou. Necháme obschnúť, pozdĺžne vyrežeme hlboký jarček a doňho vložíme plátok slaniny, posypeme rascou a osolíme. Pečieme v rúre na omastenom plechu, kým nie sú mäkké. Nakoniec vhodne ozdobíme tatárskou omáčkou a kečupom.

Dobrú chuť !

P.S.: Na takto pripravených zemiakoch si môžete pochutnať v rekreačných zariadeniach OZ Sobrance na Morskom oku. Ochotne Vám ich pripraví vedúci LS Remetské Hámre p. Michal Gavula.

RUBRIKU PRIPRAVUJEME V SPOLUPRÁCI S POŠTOVÝM MÚZEOM V BANSKEI BYSTRICI

Filatelistické okienko

1997

OCHRANA PRÍRODY

Náramkovka cisárska

Catathelasma imperiale
17.9.1997

Autor výtvarného návrhu známky:

Dušan Kállay,
akad. maliar

Rytina známky: **Václav Fajt**

Tlačiareň:

Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha

Technika tlače: **rotačná ocelotlač v kombinácii s ofsetom**

Náklad známky: **150 000 ks**

Autor motívu na FDC:

Dušan Kállay, akad. maliar

Rytina FDC: **Václav Fajt**

Návrh na pečiatku:

Dušan Kállay, akad. maliar

Tlačiareň FDC:

Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha

Technika tlače FDC:

ocelotlač z plochých platní

Náklad FDC: **10 000 ks**

OCHRANA PRÍRODY

Hrúb bronzový

Boletus aereus
17.9.1997

Autor výtvarného návrhu známky:

Dušan Kállay,
akad. maliar

Rytina známky: **Václav Fajt**

Tlačiareň:

Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha

Technika tlače: **rotačná ocelotlač v kombinácii s ofsetom**

Náklad známky: **150 000 ks**

Autor motívu na FDC:

Dušan Kállay, akad. maliar

Rytina FDC: **Václav Fajt**

Návrh na pečiatku:

Dušan Kállay, akad. maliar

Tlačiareň FDC:

Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha

Technika tlače FDC:

ocelotlač z plochých platní

Náklad FDC: **10 000 ks**

OCHRANA PRÍRODY

Smrčok jedlý

Morchella esculenta
17.9.1997

Autor výtvarného návrhu známky:

Dušan Kállay,
akad. maliar

Rytina známky: **Václav Fajt**

Tlačiareň:

Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha

Technika tlače: **rotačná ocelotlač v kombinácii s ofsetom**

Náklad známky: **150 000 ks**

Autor motívu na FDC:

Dušan Kállay, akad. maliar

Rytina FDC: **Václav Fajt**

Návrh na pečiatku:

Dušan Kállay, akad. maliar

Tlačiareň FDC:

Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha

Technika tlače FDC:

ocelotlač z plochých platní

Náklad FDC: **10 000 ks**

1. Hádanka

Tento živočích je vysokého vzrastu (až do 100 cm), s dlhými nohami a krkom a klinovitým zobákom. Zafarbenie peria je biele, na koncoch krídel čierne. Nohy a zobák dospelých jedincov sú červené. Hniezdi na vysokých komínoch, strechách domov a na stĺpoch elektrického vedenia. Svojmu hniezdu je verný po celý život.

Jeho strava je pestrá. Tvoria ju obojživelníci, myši, malé cicavce, ryby a veľký hmyz. Svoju korisť loví pomocou dlhého rovného zobáka. Potravu hľadá v plytkých a sladkých vodách alebo v otvorených močiarnych oblastiach. Nevýdáva nijaký zvuk, ale dokáže klepotať zobákom.

Je sťahovavý. Na zimu odlieta do Afriky.

Ludia ho pokladajú za symbol šťastia.

Ako sa toto zviera volá? Skús ho nakresliť!

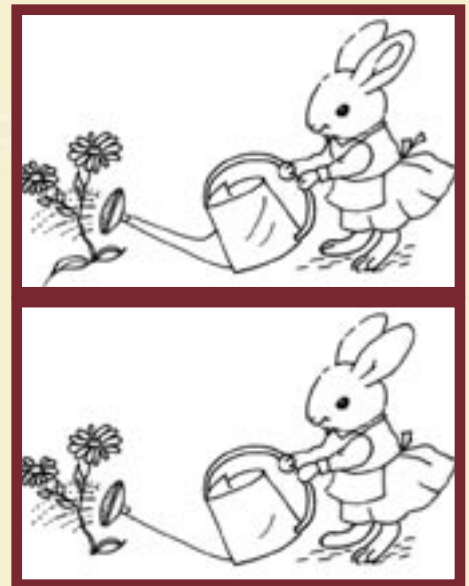
Ahoj kamaráti,
pošlite mi správne
odpovede. Jedného
riešiteľa odmením
darčekom.

2. Štyrmi rôznymi farbičkami nakresli čiary od odpadkov ku správny kontajnerom, kam patria.

3. Nájdi 10 odlišností.

4. Vystrihni a poskladaj obrázok.

Moja adresa je: **Veverička Ryška**, Lesy SR, Nám. SNP 8, 974 00 Banská Bystrica.

Teším sa na vás nabudúce. Dovtedy ahoj!

Opustili nás

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že dňa 10. mája 2005, vo veku 74 rokov, zomrel náš bývalý spolupracovník

ANTON MARKO

Celý život, až do odchodu na dôchodok, pracoval ako lesník a sprievodca poľovníckych hostí v Topoľčianskej zvernici. Posledná rozlúčka zo zosnulým sa konala dňa 12.5.2005 v Zlatých Moravciach. Česť jeho pamiatke!

Kolegovia z OZ Topoľčianky

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Z anglického orginálu 1001 Natural remedies, preložil MUDr. Róbert Hrebíček. Vydalo vydavateľstvo IKAR v roku 2005. 192 strán.

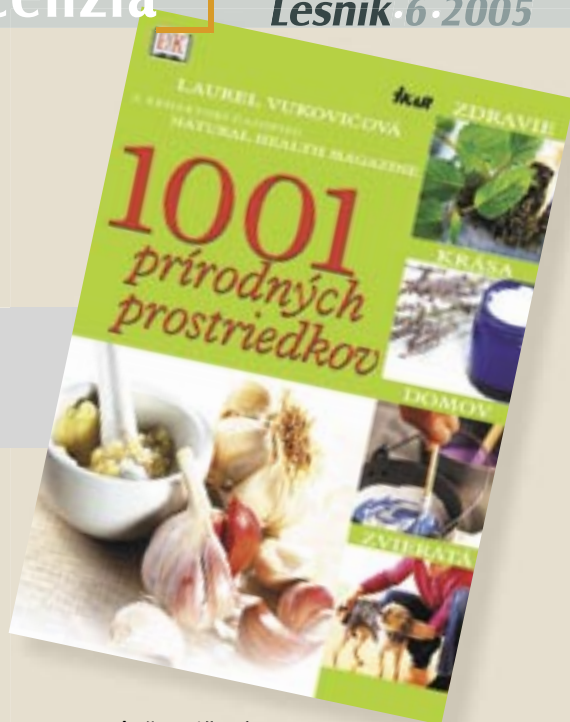
Laurel Vukovićová
1001 PŘÍRODNÝCH PROSTRIEDKOV

Zdravie * Krása * Domov * Zvieratá

JEDNODUCHÉ NÁVODY na prípravu vlastných domácich liečiv, kozmetiky a čistiacich prostriedkov.

NÁVODY VYUŽÍVAJÚCE všeobecne dostupné prísady, ako ocot, med, byliny, včelí vosk a éterické oleje.

Vedeli ste, že moľu šatovú odpudí niekoľko kvapiek eukalyptového oleja?

A že nič vám nezvlhčí ruky účinnejšie než mandľovo-levanduľový olej?

KNIHA PONÚKA 1001 SPÔSOBOV na všetko možné – od kobercových škvrn až po záhradné insekticídy – bez pomoci komerčných chemických výrobkov. ●

Inzercia

MHSL, m.r.o., Trenčín predá terény OPEL CAMPO, r.v. 1993, najazd. 226 tis.km. Tel.: 0902 911 205, 032 65 05 123. ●

Životné jubileá

Máj 2005

50 rokov

Ing. Adásek Ivan • nar. 19. 5. 1955, VTN – OZ Považská Bystrica

Ing. Kochan Ladislav • nar. 13. 6. 1955, ťažbár, LS Rožňava – OZ Rožňava

60 rokov

Ing. Peter Grellneth • nar. 25. 6. 1945, STV – ťažbár, LS Ľubochňa – OZ Liptovský Hrádok

Fabián Anton • nar. 9. 6. 1945, vedúci ES Sabinov – OZ Prešov

Budzik Alfonz • nar. 18. 6. 1945, VOR – ochrana lesa, poľovníctvo – OZ Prešov

Pavlík Milan • nar. 7. 6. 1945, VLO, LS Vehec – OZ Vranov nad Topľou

Ing. Helena Turská

Na Poľane vlci vyjú ...

...spieva sa v ľudovej piesni. Ale v piatok 6. mája nehrali „prvé husle“ na Poľane vlci, ale lesníci a poľovníci: stretli sa v Hoteli Poľana, aby si pripomenuli **40. výročie vyhlásenia Chránenej poľovnej oblasti Poľana**. Toto okrúhle jubileum bolo zároveň milou príležitosťou, vyjadriť úctu a vďaku lesníkom, ktorí svoju profesionálnu kariéru zasvätili rozvoju poľovníctva a významným spôsobom sa podieľali na vzornom obhospodarovaní jelenej zveri v CHPO Poľana. Z rúk rozvojovo – technického riaditeľa **Jána Štefánika** prevzali podnikové vyznamenania: **Ján Dobrík, Emil Rakyta, Gabriel Šimkovič, Jozef Rejko, Marián Šagát, Anton Ábel, Ján Morong** a **Emil Machyniak**.

Hlavným bodom piatkového programu bol odborný seminár Výsledky chovu raticovej zveri v CHPO Poľana a ďalších významných revíroch. Početné auditórium venovalo pozornosť všetkým príspevkom, ktoré prezentovali poľovní špecialisti, a to nielen slovenskí. Svojou „troškou do mlyna“ prispeli aj kolegovia z Lesov Českej republiky a Vojenských lesov a statkov ČR. V prestávkach medzi jednotlivými prezentáciami sa účastníci seminára venovali kuloárnym debatám a obhliadke výstavy trofejí tzv. „zlatých jeleňov“ – 25 paroží úctyhodných rozmerov, ohodnotených viac ako 210 bodmi CIC, ulovených na Poľane a počas seminára vystavených v poľovníckej izbe Hotela Poľana. Nechýbal medzi nimi rekordný Hôherov jeleň (240,65 CIC), ani známa „trofej neznámeho strelca“ (241,7 CIC).

Sobota 7. mája bola zasvätená prehliadke jeleních zhodov. Kolegom z OZ Kriváň sa do zasadačky v administratívnej budovy ich závodu podarilo zhromaždiť skutočne nevídanú zbierku: 221 zhodov zo 159 jeleňov z Poľany a blízkeho okolia, ktoré boli nájdené v r. 2005.

Záverečným bodom programu bola exkurzia, zameraná na poľovnícke zariadenia na Poľane a generačnú zvernica „Trnavy“. Kulinárskym „zlatým klincom“ pre účastníkov podujatia bol obed, podávaný na Lesnej správe Kyslinky.

Sú výročia, ktoré je potrebné si pripomínať. Nie však kvôli prípitkom a oslavám, ale preto, že výročia sú zárodkom tradície, základom ďalších úspechov. Štyridsiate výročie CHPO Poľana je príslubom ďalšieho úspešného veľkoplošného manažovania chovu raticovej zveri.

Peter Gogola

